

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНГСИЭЛИ

2013 сыл
Муус устар
13 күнэ
Субуота № 53-54
(10826)

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улуунун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастын хаһыата»

Быыбар сонуннара

ТУОРА ТУРУМА!

Эрдэ биллэрбиппит курдук муус устар 24 күнүгэр «Биир ньыгыл Россия» партийнай испиһэтин уонна биир мандаттаах уокурукка депутатка кандидаттары быһаарар барыллаан куластааһын (праймериз) ытыллалыа. Маныаха муус устар 15 күнүгэр диэри праймеризка кыттыан бадалаахтар анал регистрацияны барыахтаахтар. Ол регистрацияланы сурунааллара Нам селотугар түөлбөлөртөн хомуллан Нам селотун дыһалтатыгар бааллар диин буолла. Оттон нэһиликтэр библиотекаларга кэлэн суруттараллар.

Ити гынан партийнай испиһэтин быыбарга Ил Түмөн депутатыгар кандидатынан билинни туругунан 5 киһи баара билиннэ. Ол курдук **Александр Алексеев**, «Адезия» ХЭО Намнаабы филиалын салайааччыта, **Татьяна Гладкова**, республикатаабы МФЦ салайааччыта, **Алексей Еремеев**, «Аэропорты Якутии» ААО генеральной директорун сүбөһитэ, **Николай Парников**, улуустаабы социальнай харалта управлениетын начальнига, **Майя Софронова**, улуустаабы библиотека директора, бу праймеризка күөн көрүөхтөрө.

Оттон биир мандаттаах уокуруктан Ил Түмөнгө депутатка кандидатынан «Биир ньыгыллар» **Иван Попов**, улуус баһылыгын социальнай эйгэҥэ солбуйааччы, **Николай Слепцов**, улуус баһылыгын бастакы солбуйааччы, турдулар. Улуус баһылыгар кандидаттарынан «Биир ньыгыл Россияттан» билинни баһылык **Альберт Ильин** уонна ТХУ начальнигын солбуйааччы **Ефим Гоголев** турбуттара биллэр.

Муус устар 15 күнүгэр диэри анал сурунаалга киллэртэрэн регистрацияны кыайан барбатахтар праймериз күн, ол эбэтэр муус устар 24 күнүгэр, ытыллар сиригэр кэлэн регистрацияланан барыллаан куластааһына кыттыахтарын сөп.

Бу собото «Биир ньыгыл Россия» тэрээһинэ буоларын быһытынан быыбар манан түмүктэнэрин курдук сыһа өйдөбүлгэ быыбардааччы кириэ суохтаах. Ол курдук атын политическай партиялар бэйэлэрэ праймериз ытыахтарын сөп, биитэр кандидаттарын балаһан ыйын 8 күнүгэр буолар быыбардарга регистрацияланан кириэртэрэ. Бу күн ким үрүгү-харата быһаарыллар улахан суолталаах быыбардарга, төһө да буаны бириэмэтэ сатамныта суоһун иннигэр (ким оттуур, ким үнүүтүн хомуйар, ким кыстыкка бэлэмнээр) хас бириди илуус олохтооһо граждандскай үһүн толорон кыттыан наада.

Редакцияҥа биллибитинэн атын партиялар биир сомого кандидаты туруоруохтарын сөп курдук, ити Ил Түмөнгө. Ол курдук «Сирдээх Россия» коммунистары кытта биир тыл буллахтарына депутатка кандидатынан коммунист **Алина Винокурова** туруон сөп.

Маны таһынан саҥа тэриллит «Народная партия «За женщин России» Саха сиринээҥи салаата туспа кандидат туруорар бадалааҥа иһиллэр. Онон аны күһүн быыбардака депутатка уонна баһылыкка кандидаттар ахсааннара лаппа эбиллэрэ сабадаланар.

Бэйэ информ.

Мин маньык
этиллээхпин

Кулун тутар 27-28 күннэригэр Дьокуускайга Өксөкүлээх Өлөксөй аатынан Норуоттар доҕордоһууларын дьиэтигэр «Уус-Алдан тусчууттарын түһүлгэтэ» диин тус оҥоһуктарга быыстапка-семинар буолан ааста. Уус-Алдан улуунун, чуолаан Бээрийэ нэһилигин дьоно-сэргэтэ тус тигитин баһыа түһүлгэтэ күүһүнэ. Араас дьэрэкээн ойуулаах иһиттэр көрүөхтөн кэрэлэр. Дьарыктаммытара ырааппыт буолан, маастарыстыбалара үрдээбит киһи харабар быраһыллар. Бээрийэттэн төрүттээх, билигин Нөмүгүгэ олорор Семен Черноградскай тикпит «Сүктэр кыыс маллаах иһитэ» 100 тыһ. солк. сыаналаммыта элбэҥи этэр.

Иккис күнүгэр Б.Ф. Неустроев-Мандар Уус куоракка тутуллар Мовол ураһа бырайыагын көпсөөтө. Ураһа Сайсары күөл тумуһугар, былыр Сайсары эмээхсин ыһыах ыспыт сиригэр туруохтаах. Ураһа 12 м туоралаах, 9 м үрдүктээх, таһынан таас купольнаан бүрүллүөхтээх. Ураһа ис-тас оҥоһуута – Мандар Уус өр сыллаах үлэтин түмүгэ. Киһи Саха сирин кэрийэн, Санкт-Петербург музейыгар, Америкаҥа музейга баар XIX үйэҥэ оҥоһуллубут ураһалар ойууларыгар олоҕурбут. Ман-

Ыаллы улуустарга

Муус устар 5 күнүгэр Амма улуунун «Амма олоҕо» хаһыат 80 сылын туолбут үбүлүөҥүгэр ыалдыттан кэллбит. «Амма олоҕо» республика биир кырдыаҥас хаһыата. Өссө 1922 с. 39 нүөмэринэн тахсыбыт листовканы аахтааха саамай кырдыаҥас буолуохтарын сөп. Бу үрүлүлээх күнү коллектив ситиһиллэрдээх көрсөр. Ол курдук, СР Президиэнэ аан бастаан улуус, куорат хаһыаттарыгар анаабыт 300 тыһ. солк. суумалаах духуобунаска гранын хаһаайынарынан буолбуттара, ааспыт сүл түмүгүнэн республикаҥа «Сыл бастын изданиета» диин ааты ылбыттара. Амма хаһыата аан бастаан 1933 с. «Социализм тутуутугар» диин ааттанан күн сирин көрбүт. Оттон 1951 с. аны «Коммунизм тутуутугар» диин уларытыллыбыт. 1991 сылтан «Амма олоҕо» диин ааттанан тахсар. Редактор-директорынан Наталья Егоровна Бубякина таһаарылаахтык үлэли олорор.

Бу редакцияттан үгүс киһи кынат аннынан үүнэн тахсыбыттара, республика араас мунуктарыгар таһаарылаахтык үлэли сыдыаллар: ХИФУ журналистика отделениетын сөбүдүссэйэ, өр сылларга СР Журналистарын союһун председателинэн үлэлээбит О.Г. Сидоров, Усть-Яна улуунун хаһыатын редактора З.П. Охлопкова, Эдьигээн хаһыатын редактора А.Ф. Матвеев, Бүлүү улуунун редакторунан үлэлээбит В.Н. Мандаров, Орто Халыма улуунун редактордыкы сылдыбыт, билигин пресс-киин салайааччыта З.А. Архипова, «Саха сирэ» хаһыат «Дьулурдан» сыһыарытын корреспондента Людмила Попова, Мэнгэ-Хаҥалас улуунун «Саха» НКК филиалын редактора Марина Трифонова о.д.

Үбүлүөҥүгэ тэрээһин Абаҥа нэһилигэр ытыллына. Бастаан граждандскай сэрригэ улахан кыргыһы буолбут Улуу Сыһыга тийэн мемориальнай комплексы көрдүбүт. Абаҥа баһылыга М.А. Ефремов үбүлүөҥүгэ кэлбит ыалдыттарга Улуу Сыһы сэрригин туһу-

НАМНАР, ХААЛСЫМЫАХХА!

дар Уус ураһа туһунан кинигэтэ аны күһүн тахсан тигэр дьонно тарҕатыллыахтаах. Оттон кэлэр сайын тус бөлөмнэниллиэхтээх.

Мандар Уус ураһа тигитигэр улуустары барытын кыттыһынар баарар. Мандар даһатан эттэххэ, ураһа таспа (тас) туһугар бириди миэтэрэ усталаах-туоралаах 1000-тан тахса тус кириэхтээх. Испэ (ис) тус өссө уустук оҥоһуулаах.

Бу улахан бырайыакка, бачча чугас олорон, биһиги улуус кытыннаһына табыллара буолуо. Онон улуус културатын управлениета (нач. И.С. Новиков) Мандар Ууһу кытта сибээстэһэн, улуус тусчууттарын түмэн, кытталларын хааччыра буоллар диин баҥа санаа баар.

**БАҤЫЛ ЭРЧИМ ТИИТ УОЛА,
Хатырык**

ЭЛБЭХ СОНУННААХ «АММА ОЛОҔО»

нан сииһии көпсөөтө. Ол кэннэ нэһилик «Кымыс» сыһыалан киинигэр хаһыат 80 сыллаах биэчэрэ буолла. Үбүлүөҥүгэ бэчээт департаменын салайааччытын солбуйааччы Л.Н. Протопопова, тэрийэр отдел кылаабынай специалиһа Н.П. Аргунова, СР Журналистарын союһун секретара Н.Н. Никитин, Амма улуунун баһылыгын социальнай бопуруостарга солбуйааччы П.И. Емельянова, Мэнгэ-Хаҥалас, Уус-Алдан, Хаҥалас, Таатта, Чурапчы, Уус-Майа, Нам улуустарын редактордара, делегациялара о.д. кыттыны ыллылар.

Бу күн редакция 2012 сыл түмүгүнэн сыл бастын корреспонденттарыгар анал ааттары олохтообутун түмүгүн таһаарда. Ол курдук, «Сыл бастын корреспондента» ааты Сатабайтан Иван Адамов – Айдын Мургуһун ылбыт. «Тыа хаһаайыстыбатын бопуруостарын бастын сырдатты» анал аат хаһаайынын Абаҥатан Гаврил Семенов буолбут. «Амма – спорт түһүлгэтэ» анал аат Сатабай олохтообор Гаврил Чемезовка анал аат. «Информация жанрыгар бастын суруйуу» Петр Осиповка анал аат.

«Литература эйгэтигэр бастын суруйуу» Дария Васильеваҥа – Амма Даайыска ингэрллитбит о.д. Маны таһынан редакция үлэһиттэрэ, ветераннар бэчээт департаменын, Ил Түмэн, улуус дыһалтатын наһараадаларынан бэлиттэннилэр. Кэлбит ыалдыттарга Амма улуунун баһылыга А.Е. Артемьев илии баттаһынаах «Сыллар быыстарын сэгэтэн, кэлэр кэми түстэһэн» диин улуус тыатын хаһаайыстыбатын туһунан 2012 с. тахсыбыт кинигэни, бэлэхтэри биэрдилэр.

В. РЫКУНОВА

ХАННЫК ИСПИИҤЭК ОРДУГҮЙ?

(Блиц-интервью)

«Быыбар туһунан» сокуонна уларыты кирибитинэн куластааһынна партийнай испиһэктээх буолуоҥа: хас бириди уокурукка биэсти киһи. Оттон урукку сокуонунан биир эрэ республикатаабы испиһэктэ 50 киһи баара. Саҥа сокуонунан испиһэктэ уокурук дьоно кириэллэр, бу иннинэ

ТУОХ? ХАННА? ХАҤАН?

Киин балыһа
сонуннарыттан

Муус устар 4-5 күннэригэр куоракка доруобуйа харыстабылын министерствотын икки күннээх коллегиятыгар 2012 с. үлэ түмүгэ уонна инники былааннарга элбэх саҥа ирдэбиллэр, уларытылар кирибиттэрин билиһинэрдилэр.

Муус устар 8-9 күннэригэр Дальнай Восток регионун доруобуйа харыстабылын үлэһиттэригэр «Инники сайдыы кэскиллэрэ» научнай-практическай

**Туоһулуур – сыппара!
Ааспыт нэдиэлэ устата:**

поликлиникаҥа приемна сырытылар — 1450 ыарынах;
«Суһал көмөҥө» — 136 ыһыры киирдэ;
родильнай отделениета — 7 оҕо (2 уол, 5 кыыс) күн сирин көрдө;
хирургическай отделениета — 11 (5 былаанамыт + 6 суһал) операция оҥоһулунна.

конференцияҥа кыл. быраас Л.А. Слепцов кыттыны ылан кэллэ.

2012 с. түмүгүнэн киин балыһалар (34 балыһа) икки ардыларыгар биһиги улуустаабы балыһабыт 2-с төгүлүн кыайылаах атын сүктэ. ОМС территориальнай фондатыттан 3 мөл. солк. суумалаах харчынан бириэмийэлэннэ. Бу харчынан ырахан сыаналаах мед. оборудованиа атылаһыллара былааннар.

Компьютеризация олохо кириитэ сайдан иһэринэн эбии компьютернай техникалар кэллилэр. 1 – телемедицинскэй комплект терапевтичeskэй отделениета, 1 – информат поликлиникаҥа, ону таһынан 16 компьютер тарҕатыллылар.

Муус устар 11 күнүгэр Уус-Алдан, Мэнгэ-Хаҥалас, Хаҥалас улуустар кылаабынай сiestэрэлэрэ үлэ хаамытын билсиһэ кэллэлэрэ күүтүллэр.

Бу ыйтан «Суһал көмөҥө» кирибит вызовтары наардаһын садаланна. Утаһыга суох өгө оҥоһуллар вызовыгар наадыааччы (эмискэ өйү сүтэри, көһүтүллүбэтэх олоһо түбэһи о.д.) ыарыахтартан ураты вызовтарга (кыраадыс, хаан баттаһынын үрдээһинэ о.д.) поликлиника нөҥө участкавай терапевтар уонна участкавай педиатрлар сылдыахтара.

Муус устар 19 күнүгэр улахан дьонно МСЭК-та тахсара былааннар.

Бу ыйтан поликлиника өнөтүгэр наадыааччыларга электроннай (интернет нөҥүө) суруйтары олохо кириэн эрэр.
М.Е. ТРАПЕЗНИКОВА

испиһэги партия лидердэрэ сайлааллара. Эһиги санаабыгыгар, быыбардааччы уонна уокурук олохтоо буоларгыт быһытын ханнык испиһэктэ ордук демократическай уонна эһиэхэ чугаһы?

Алексей Зырянов, «Партизан нэһилигэ» МТ баһылыга:

«Урукку сокуонунан испиһэги партия лидердэрэ сайлааллара быдан демократическай уонна көдүүстээх дии саныбын.

Бэлэмнээтэ М. ПЕТРОВА

ИРДЭНЭР ИДЭЛЭРГЭ СИРДИИБИТ

Оболор сааскы сынньаланнарын кэмигэр Намнааҕы Оҕо техникэскай айымньытын сайыннарар киин үөрэнээччилэрэ кулун тутар 25 күнүттөн муус устар 4 күнүгэр диэри академик В.П. Ларионов 75 саастаах үбүлүөйүгэр аһаҕас республикатааҕы научнай-техникэскай декадаҕа кыттан кэллилэр. Республика араас улуустарыттан кэлбит үөрэнээччилэр ИФТПС СО РАН техникэскай наука кандидаттары, доктордарын лекцияларын иһиттилэр, сүбэ-ама ыллылар. Үөрэх түмүгүнэн М.К. Аммосов аатынан Хотугулуу-Илинни федеральнай университет политтехникэскай мини-олимпиадатыгар Эверстов Спиридон, Е.С. Сивцев-Таллан Бүрэ аатынан Бөтүг орто оскуолатын 11 кылааһын үөрэнээччигэ, Ш миэстэни ылан дипломунан наҕараадаланна.

Декада чэрчитинэн ытыллыбыт «Эдэр чинчийээчилэр» күрэхтэригэр «Архитектура уонна тутуу» номинацияҕа Намнааҕы үөрэх киинин 12 кылааһын үөрэнээччилэрэ Баишева Ньургуйаана уонна Бережнёва Туйаара «Күн уотунан сылытынар кыра моһуоннаах дьиэ» («Малая архитектурная форма с фотоэлектрической станцией») диэн ааттаах бырайыактарынан (салайааччы - Оро техникэскай айымньытын сайдыытын киинин эбии үөрэхтээһингэ педагога Луккина С.Е.) I миэстэни ыллылар. II миэстэни техникэскай куруһуогу өр сылларга салайбыт, Е.С. Сивцев-Таллан Бүрэ аатынан Бөтүг орто оскуолатын, РФ үөрэҕиригэр боһуоттаах үлэһитэ, РФ президенин гранын хаһаайына, СР үөрэҕиригэр туйгуна Стручков Ф.С. салалта-

тынан 11 кылаас үөрэнээччигэ Эверстов Спиридон «Хомуһунан дьиэ сылааһын тутарга аналдаах пресс-станок» үлэтэ ылан дипломунан наҕараадаланна. Ити бырайыактарынан БЧчат техникэскай научнай-практическай конференциятыгар кыттан бу оҕолор М.К. Аммосов аатынан Хотугулуу-Илинни федеральнай университет технологическай институтугар конкурса суох үөрэххэ быһа кирииллэригэр сертификат тутаннар үөрүүлэрэ үрдээтэ.

Быйылгыттан саҕа сүүрээтэн «Робототехника» күрэхтэһиитигэр ХСФЛ хамаандата - Марков Артур (10 кылаас), Протопопов Валера (8 кылаас), салайааччы Москвитин В.Н., «Колумб» көрүнгэ I миэстэни, оттон II миэстэни ЦДНТТ хамаандата - Уваровская Дмитрий (8 кылаас), Черёмкин Александр (9 кылаас), Иванов Айтал (9 кылаас), салайааччы Иванова В.З., ыллылар. Хамаанданан уопсай көрүүгэ Нам улууһа II миэстэҕэ тигистэ.

Республикатааҕы техникэскай быыстапкаҕа I кылаас тэҥнээх кылааска диэри кытыннылар. Барыта 12 көрүнгэ - промышленнай техника, тыа хаһаайыстыбатын техниката, автоматика, телемеханика, радиоэлектроника, робототехника, архитектура уонна дизайн, техникэскай оонньуурдар, туттар малсал техникатыгар күрэхтэстилэр. Оҕолор араас интэриэһинэй оҕоһуктары, бырайыактарын көмүскээтилэр. Ол курдук Эверстов Спиридон үлэтэ «Промыш-

ленная техника» номинацияҕа I миэстэни ылан дипломунан уонна мэтээлинэн наҕараадаланна. Суздоров Владик «Кордовый самолёт» (салайааччы Суздоров Н.И.), Иванов Айтал, Черёмкин Саша, Уваровская Дима (8 кылаас) «Робот-погрузчик», Баишев Ньургун (10 кылаас) «Космический робот» (Оҕо техникэскай творчествотын сайдыытын киинэ, салайааччы Иванова В.З.), Гуляев Айыы-Сизэн «Робот-охранник Гремучая змея» (Нам I №-дээх оскуолатын 9 кылааһын үөрэнээччигэ, салайааччы Иванов М.Е.) үлэлэрэ көрөөччүлөр уонна дүүллүүр сүбэ биһирэбиллэрин ыллылар.

Түмүккэ, манньк быстапканы улууһа таһымыгар тэрийэн ытыгыга, оҕолор техникэскай дьоруударын сайыннарыыга көмөлөспүт дьонго, тэрилтэлэргэ, чуолаан тыа хаһаайыстыбатын управлениетын профкомугар (Жиркова М.В.), «Копиртехсервис» салайааччытыгар Новгородов Б.Г., «Намкоммунтеплоэнерго» ААО директоругар Игнатев Н.В., Оҕо техникэскай айымньытын сайдыытын киинин директоругар Тимофеев В.И., Бөтүг орто оскуолатын учууталыгар Стручков Ф.С., ДОСААФ салайааччытыгар Кузнецова А.П., «Тани» маҕаһын хаһаайкатыгар Викторова Е.С. уонна Петрова О.Н., Гаврильева Е.С. барҕа махталбатын тиирдэбит.

С.Е. ЛУКИНА, Оҕо техникэскай айымньытын сайдыытын киинин эбии үөрэхтээһингэ педагога

СААСКЫ СЫНЬАЛАҢҠЫ - ТУҢАЛААХТЫК

Биһиги нэһилиэкпитигэр оҕо сынньалаҥар улахан болҕомто уурулар. Ол курдук эрдэ былааннан Дьокуускай, Суотту музейдарынан, пааркаларынан оҕолорбут дуоһуйа күүлэйдээтилэр, билиилэрин ханаттылар. Хотугулуу-Илинни федеральнай университет ыттар олимпиадатын 2 тууругар кыттыны ыллылар. Маны таһынан П.А. Ойуунускай 120 сылыгар аналлаах республикатааҕы «Көтүөххэ үрдүккэ хотойдуу» уоланнар аабыларыгар ситиһиилээхтик кытынныбыт. Нуучча тылын уонна литературатын учуутала А.Е. Васильева 9 кылаас уолаттарын дьарыктаан «Саҥа саргы киэн аартыгар» диэн дүһүнүүнэн 1 степеннээх дипломант үрдүк аатын ылан биһигини үөртүлэр.

Спорт эйгэтигэр Щукин Ганя уонна Атласов Степа (5 кылаас) тустууга, «Железные дороги Якутии» ААО АК ыһыттып Уһук Илин регион турнирыгар 3 миэстэлэри ыллылар. Бу улахан ситиһиилэринэн тренердэрин В.С. Стрекаловскайы эрдэлиит.

Оскуола оҕо тэрилтэтэ республика иһинэн ытыллыбыт күрэхтэһиигэ «Пятёрка лучших игровых команд» ахсааныгар кирсэн, 3 үөрэнээччибит Владивосток куоракка «Океан» лааҕыга сынньана-үөрэнэ сылдьаллар.

Саамай чаҕылхай ситиһиибит

- Санкт-Петербурга ытыллыбыт норуоттар икки ардыларынааҕы «Будущее планеты» конкурса оҕолорбут 2 степеннээх лауреат аатын сүкпүттэрэ буолар. «Кэрэ Куо» муода студиятын иитиллээччилэрэ «Чарующие мотивы земли Олонхо» коллекциянан кытыннылар. Студияны технология учуутала А.А. Винокурова салайар. Бу коллекцияны айыыга, олоххо киллэриигэ оҕолору, төрөппүттэри таһынан оскуола выпускниктара актыбынай кыттыны ылбыттарын бэлиэтиэххэ наада. Маны таһынан уруһуй хайысхатыгар эмиэ кыттан боруобаланнылар (уруһуй учуутала Т.Е. Винокурова). Манньк таһынаах конкурса кыттарбытыгар төрөппүт көмөтө сүрдээх улахан. Оскуола коллективин аатыттан барҕа махталытын тэбистэнгэ сүүрэн-көтөн өйөөбүт төрөппүттэригэр, «Хатын Арыы» МТ баһылыгар Слепцов Ю.И. уонна «Копиртехсервис» ХЭТ генеральнай директоругар Никифоров А.Т. тиирдэбит.

Сынньалаҥы уонна үлэни тэҥнэ дьүөрэлээн оҕолорбутун олоххо бэлэмнээх буоларга бары кыттыһан иитэрбит түмүктээх буолуо диэн эрэнибит.

В.И. МАКСИМОВА, И.Е. Винокуров аатынан Хатын Арыы орто оскуолатын директорун итэр үлэҕэ солбуйааччы

Хамаатта 1 №-дээх «Сарыал» оҕо саадын иитээччигэ, табыста. Кулун тутар бүтүүтэ Дария Максимова улууһу чийин республика таһымыгар көмүскээтэ.

Педагогическай үлэһиттэр бэйэлэрин үлэлэрин уопутун тарҕатар биер көрүнгүнэн педагогическай аабылар буолал-

МААСТАР БЫЫСТАПКАТА - ЧӨРЭММИТ КЫҢАТЫГАР

эйгэтин үөскэтэр киин буола үүнүүтүгэр үгүс сыратын биэрбит ытыктабыллаах бэтэрээммит В.П. Иванов, ХИФУ-тан кэлбит бөлөх салайааччыта Г.А. Захарова у.о.а. тыл эппиттэрэ. Светлана Ивановна кэлбит дьонго үлэлэри, үлэ ааптардарын ситиһии кэпсээбитэ.

Быыстапка кэнниттэн, саҥа кинитин ыалдьытымсах үгэһинэн, ыраахтан кэлбит ыалдьыттарытын «Ситим дьиэтэ» культурунай-эстетическай кииммитигэр таһааран, хойуу үүтүтээх чэйдээх, сахалыы астаах остуолга ыһырыһпыт. Дьэ, манна буолбута ирээ-хоро кэпсэтиги, санаа атастаһыта, бэйэ-бэйэни кытта ыкса билсиһии. Манна бааллара Светлана Ивановна коллегалара Захарова Г.А., Покатилова И.В., Харлампьева Н.Р., Ядреева А.П., Матвеева В.С.; норуот маастардара: Дьокуускайга баар «Симэх» галереяны 5 сыл салайан сылдьыбыт, Алдантан төрүттээх Шишигина Т.Н., Ханаластан төрүттээх Булатова Е.Г., Чурапчыттан иис үлэтигэр сытыбыт, билигин Хатаска «Хатасталаана» студияны үлэлэтэ сылдьар Козлова Д.С., Нерюгри куоракка олонор сахалыы иһинэн утумнаахтык дьарыктаммыт, билигин Дьокуускайга

ПЕДАГОГИЧЕСКАЙ ААҒЫЫЛАР

ыллылар. Өр кэмнээх таһаарылаах үлэлэрин, ситиһиилэрин иһин А.Г. Ядрихинская (Нам I №-дээх орто оскуола) уонна А.Д. Яковлев (Үөдэй орто оскуола) «Түн бэлиэ» диэн анал бэлиэнэн наҕараадаланнылар. Манньк бэлиэни республика үрдүнэн 20 учуутал тутта, бэлиэни Национальной оскуолалар институттара олохтоото.

Үөрэх министрствотун былааньгар олоһуран, олунньу 27 күнүгэр Нам улуустааҕы гимназиятын базатыгар педагогика уонна психология предметтэригэр Государственный олимпиада республикатааҕы 9-аба буолан ааста. Дьокуускайтан уонна Өлүөхүмэ, Уус-Алдан, Горнай, Үөһээ Бүлүү, Бүлүү, Амма, Хангалас, Чурапчы, Сунтаар, Кэбээйи улуустарыттан 25 үөрэнээчи кэлэн күөн көрүстүлэр. Түмүккэ, биһиги улуустууттан I миэстэни Нам улуустааҕы гимназиятыттан Кириллина Ньургуйаана (11-с кыл.), ХСФЛтан Лыткина Айсина (11-с кыл.) 2-с миэстэни ыллылар. Үчүгү көрдөрүүлэри Сунтаар, Дьокуускай, Үөһээ Бүлүү, Чурапчы, Уус-Алдан, Хангалас үөрэнээччилэрэ көрдөрдүлэр.

Олунньу 19 күнүгэр «Сыл бастын иитээччигэ» үгэскэ кирбит улуустааҕы профессиональнай конкурсу буолла. Барыта 10 оҕо саадын иитээччилэрэ күөн көрүстүлэр. Кинилэр кырачааннарга дьарыктары ытыттылар, педагогическай концепцияларын көмүскээтилэр, хоббиларын билиһиннэрдилэр. Тыһааһынаах киристин түмүгэр, Ж.В. Прокопьева (Нам с. «Туллукчаан» оҕо саада), М.И. Слепцова («Түбүкчээн» оҕо саада), П.А. Жиркова (Нам с. «Кустук» оҕо саада) бириистээх миэстэлэргэ тигистилэр, онтон кыайыһылааһынан Д.М. Назарова,

Быйылгы педагогическай ааҕылар олунньу 28 күнүгэр Хатырск орто оскуолатын базатыгар үрдүк тэрээһиннээхтик ытытыллылар. Барыта 98 дакылааты дүүллүүр сүбэ 10 хайысханан көрдө уонна 74 дакылааты уокуруктааҕы педагогическай аабыларга кыттарга махталлаах. Хаачыстыбалаах үлэлэри Нам I №-дээх орто оскуола, Нам улуустааҕы гимназията, Хамааттааҕы саха-французскай лицей, Үөдэй, Партизан орто оскуолалара көрдөрдүлэр. Онтон бастын дакылааттар «Советский урок», «Духовное развитие и воспитание», «Социально-значимые инициативы» бааллара ыһылынна. Кулун тутар 15 күнүгэр уокуруктааҕы педагогтар аабыларыгар ситиһиилэри баҕарабыт.

Улуустааҕы үөрэх управлениетын былааньнан, оскуола-ларга үгүс семинардык ытытыллаллар. Ол курдук, бу күннөргө Модут орто оскуолатыгар «Реализация стандартов 2 поколения на начальной ступени агрошколы», Партизан орто оскуолатыгар «Кэрэ эйгэтигэр угууйуу» (учуутал М.И. Белоловская) семинардык улуус таһымыгар, Нам начальнай оскуолатыгар «Стандарты 2 поколения в образовании» республиканскай семинар тэрээһиннээхтик, үрдүк таһымнаахтык ытытыллылар. Үгүс педагог саҕаны көрөнистэн, билиилэрин ханаттылар. Маны таһынан «Сайды» оҕо киинин, Николаевскай начальнай оскуолатын базаларыгар Тыа сириҥ сыһынан сибээстээн, оҕону үлэни иитиигэ туһаанаах үөрэнээччилэр аабыларга сэрэхтик, сонундук үгүс кыттааччылаах ытытыллылар.

М. ИГНАТЬЕВА, үөрэх управлениета

Быйыл биһиги үөрэхпит кыһата 50 сыллаах үбүлүөйүн бэлиэтир. Үйэ аҥардаах кириини биридилээн киһи, дьэ кэргэн, тэрилтэ, бэрт эрдэттэн бэлэмнэнэн, улахан суолта биэрэн бэлиэтиллэр. Манньк суруллубатах сокуон баар буолан, киһи (тэрилтэ) олоҕо, үлэтэ-хамнаһа, ситиһиилэрэ чоу сырдатыллан, киэн эйгэҕэ тахсар, сыана быһыллар; ситиһиилэртэн кынаттанан инники өтүгэр өссө үрдүк дабааннарга тахсыыга олук уурулар, туох кыаллыбытыбын ыспарыыта саҥа эрчим эбиллэн, оҕоһуллуохтаах үлэ-хамнас былаанналар, сыал-сорук торумналар.

Ханнык баҕарар үөрэх тэрилтэтин үлэтэ киһи иһипит-үөрөһүт, олох киэн аартыгар атаартаабыт үөрэнээччилэрин ситиһиилэригэр кестөр. Манньк санаанан салайтаран, араас кэмнэ биһиги үөрэхпит кыһатыттан куорсун аньынан олохторугар үрдүк ситиһиилэммит, талан ылбыт эйгэлэригэр биллэр-кестөр суолу-иһи тэлбит, ааттарын дорҕоонноохтук ааттаһыттык ытытыллыбытытын, үлэһиттэри кытта көрсүһүүлэри тэрийэбит, кинилэр үлэлэрин быыстапкаларын туруорабыт.

Соторутааҕыта, кулун тутар 13 күнүгэр, биер киэн туттар үөрэнээччибит, историческай наука кандидата, М.К. Аммосов аатынан ХИФУ доцена, норуот маастара С.И. Петровальын көрсүһүү буолан ааста. Светлана Ивановна, директорбыт Ядреева Е.В. ыһырыгытын ылынан, биергэ үлэлиир коллегаларын уонна бэйэтэ үүннэргээбит уран тарбахтаахтарын илдьэ кэлбитэ, кинилэр үлэлэрин түмэн, «Үрдүк маастарыстыба оскуолатын» көрдөрүүгө туруорбута. Эрдэттэн былааннаммытын курдук, күндү ыалдьыттарыт быйыл колледжы бүтэрээри сылдьар устудьоннарбытын кытта көрсүбүттэрэ, ыйгытыларга эппиэттээбиттэрэ, баҕа санааларын, алгыстарын эппиттэрэ. Ол кэнниттэн үһүс этээс фойеттар быыстапка үөрүүлээх аһыллыта буолбута. Манна директор Е.В. Ядреева, улууһу баһылыгын солбуйааччы И.Р. Попов, учуонай-искусствовед И.В. Покатилова, колледжка өр кэмнэ директорунан үлэлээбит, биһиги үөрэхпит кыһата кэрэ

Ааспыт икки ый устата спортсменнарбыт улууспут иһигэр да, тас да өттүгэр күрэхтэһиилэри көтүпкэккэ ситиһилээхтик кытыннылар. Олунньу 24 к. Нам с. комплекснай спартакиада суотугар атах ооньуутугар күрэхтэһиигэ Нам 1 №-дээх орто политехнической оскуолатыгар кэлэн 83 кыттааччы илин-кэлин түһүспүттэр. Хамаанданан үс көрүн түмүгүнэн Ленскэй нэһилиэк бастаабыта, 1 Хомустаах иккис, НПК үһүс буолбуттара. Биірдиһлээн көрүнгүрүгэ, кылыга оҕолорго Модуттан Родион Попов, эр дьонго Намтан Михаил Чупров, ветераннарга Уөдэйтэн Иоганн Михайлов, кыргыттарга 1 Хомустаахтан Мария Тимофеева бастаатылар. Ыстангаа оҕолорго Намтан Андрей Тюнжурядов, эр дьонго Хамааттаттан Егор Федулов, ветераннарга Намтан Александр Голиков, кыргыттарга 1 Хомустаахтан Мария Тимофеева кыайдылар. Куобаха оҕолорго Андрей Тюнжурядов, эр дьонго Егор Федулов, ветераннарга Александр Голиков, кыргыттарга Хамааттаттан Ньургуйаана Тимофеева бастаатылар.

автобуһунаан көмөлөспүттэрин иһин махтаналлар.

Олунньу 22-24 кк. Тынды к. “Ковер БАМа” көнүл тустууга Бүтүн Россиятаагы 30-с турнирга Нам улуһунтан 74 кг тустубут Сергей Семенов чемпион үрдүк кэрдиһигэр тахсан Россия спорт маастарын нуорматын толордо. 52 кг Вячеслав Данилов III миэстэни ылла.

Олунньу 22-23 кк. Түбэбэ «Үрүн Күөл» кубогар волейболга улуустаагы аһаҥс турнирга 10 хамаанда кыттыбытыттан эр дьонго 1 м. – 1 Хомустаах, 2 м. – Түбэ I, 3 м. – Хатырык, оттон дьахталларга үс хамаандаттан 1 м. – Хатырык, 2 м. – Түбэ, 3 м. – Модут ыллылар. Түмүккэ 1 м. – Түбэ, 2 м. – Хатырык, 3 м. – Модут хамаандалара буоллулар. Номинациялар туттарылыннылар: «Бастын оонньооччу» – Обутов Павел (1 Хомустаах), Шарина Уйгулаана (Түбэ), «Бастын кимэн кирирээччи» – Свешников Иван (Түбэ), Слепцова Полина (Түбэ), «Бастын оонньооччу» – Казанов Слава (1 Хомустаах), Ефремова Марина (Түбэ), «Бастын көмүскээччи» – Порохов Афанасий (Хатырык), Ви-

Дьулусхан – 3 м., 50 кг Уваровский Аркадий – 2 м. буоллулар. 1995-1996 сс.т. 68 кг Евстафьев Артем 3 м. ылла.

Олунньу 27-кулун тутар 2 кк. К. Алексеев аат. Хаптаҕай орто оскуолатын бириһигэр боксага оҕолорго аһаҥс турнирга 7 улуустан 79 боксер күөн көрүстүлэр. Нам улуһунтан 6 кыттааччы бары миэстэлэстилэр: 1 Хомустаахтан 2003 с.т. Соловьев Илларион – 2 м., Оконешников Борис – 3 м., Хамааттаттан 2000 с.т. Черноградская Гена – 3 м., Протопопов Федя – 2 м., 2002 с.т. Пестряков Айсен – 1 м., Нам 1 №-дээх орто оскуолатыттан Черноградская Валентин – 1 м.

ССРС-тан магнайгы аан дойду чемпиона А. Иванов кэриһигэр кикбоксинга лоукиктаах фулконтакт көрүнгэ ДВФО сүүмэрдир чемпионатыгар 125 спортсмен кытынна. Манна Саха сириин сүүмэрдэммит хамаандатыгар Намтан 3 кыттааччы кирирэн күрэхтэстэ: Терентьев Михаил 1998 с.т. 42 кг – 1 м., Щербачков Андриан 1992 с.т. 54 кг – 2 м., Спиридонов Иннокентий 1992 с.т. 51 кг кытынна. Терентьев Михаил «Кыайыга

Олунньу 22-24 күннэригэр Уус-Алдан Тумулугар Советской Союз, Россия, Саха республикатын тустууга спорт маастара Иннокентий Андреевич Халдеев бириһигэр республика „А“ категориялаах улахан турнира буолла.

Дэ, бу улахан түһүлгэбэ Саха сириин 14 улуһунтан, дьоллоох Дьокуускай куораттан, ХИФУ, ДьГТХА, „Модун“

(НСОШ - 1) - III м.; 70 кг үөһэ 13 киһиттэн Ион Болдунов (НСОШ - 2) - III м. Улахан дьонго: 90 кг 11 киһиттэн Гаврил Слепцов (с/м) - II м. Ветераннарга: 70 кг 8 киһиттэн Николай Парников (с/м) - I м., 80 кг үөһэ 8 киһиттэн Александр Румин (с/м) - I м.

Мань таһынан оҕолорго үчүгэй кириһиини көрдөрдүлэр:

55 кг 25 участник кыттыбыт ыйааһыныгар II Хомустаахтан

ТУМУЛ ТҮҮҮЛГЭТИГЭР КҮӨН КӨРСҮҮҮ

Республиканской турнир, «Аан-Дархан» аатын былдьаһы финала. Юрий Старостин - Верхоянскый, Прокопий Петров - Хагалас

спорткомплекстан, ДЮСШ – тан барыта 255 бөвөс мустан бастыыр иһин күөн көрүстүлэр. Олор истэригэр Советской Союз, Россия, Саха сириин 20 тахса спорт маастардар бааллар. Холбура, 2001, 2008, 2009 сс. республика чемпиона, IV, V Саха сириин спортивнай ооньууларын үрүн көмүс призера, 2011 с. Литва Шауляй куоратыгар ытыллыбыт тустууга сахаларга бастакынан хапсаҕайга Европа чемпиона, 2002 с. РФ кубогун хаһаайына (Бугурусан к.), 1999 с. В. Манчаары ооньууларын боруонса призера, 2007 с. республика абсолютнай чемпиона Прокопий Петров (Хагалас); Венгрияда ытыллыбыт ветеран маастардар Аан дойдулаагы түһүлгэлэрин кыайылааҕа, “Хагалас хапсаҕайын”, Иннокентий Халдеев республика турнирдарын хас да төгүллээх чемпиона, призера Анатолий Олесов; 1995 с. РФ үрүн көмүс призера, 1995 с. “Великобритания кубогун” международнай турнир боруонса призера, 1994 с. Грецияда ытыллыбыт турнир боруонса призера, 1994 с. республика чемпиона, 1996 с. Саха сириин IV спортивнай ооньууларын боруонса призера, Советской Союз спордун маастара Егор Красильников; 2013 с. 503 бөвөс, 74 спорт маастара кыттыбыт “Хагалас хапсаҕайын”, Иннокентий Халдеев республика турнирдарын “Аан Дархан” аатын ылыбыт Россия, Саха республикатын спордун маастара, таастаах Дьаангыттан төрүттээх Юрий Старостин.

Дэ, бу маньык ааттардаах кириһибит модун түһүлгэбэ Нам хамаандата 2 кыһыл көмүс, 2 үрүн көмүс, 2 боруонса мэтээли Энгиэли хочотугар илдэ кэллибит. Оҕолорго: 70 кг 10 киһиттэн Илья Сивцев (II Хомустаах) – II м.; Арсен Парников

Саша Копырин 7 кругу оҕорон III м. былдьаһар аахсыыга Гаврил Уордахапка (Томпо) хотторон IV м. буолбута улахан ситиһии. Өскөтүн бу оҕо инникитин үчүгэй тренергэ түбэһэн дьарыктаннаҕына республикага үс иһигэр кирир кыахтааҕын көрдөрдө; мань кытары 62 кг 24 киһиттэн кириһибит саха бөвөстөрүн биір саамай түһүлгэлээн тустар ыйааһыннарыгар Евгений Новгородов 5 кругу оҕорон, боруонса мэтээл диэки аҕыйах хардыы хаалбытын мүччү тутан хотторуу хомойуутун биллибит, ол гынан баран Евгений күрэхтэһии айы эбиллэн иһэр.

Улахан дьонго 80 кг 27 кыттылаахтан Алексей Кутуков Прокопий Петров кэниһтэн IV м. таһыста. Өскөтүн Прокопий Петров Гаврил Чаприны кыайыта буоллар Алексей Кутуковка III бириһтээх миэстэбэ тахсар шанса баар этэ. “Аан Дархан” аатын ылар мунутуур күүстээди быһаарар хапсаҕайга барыта 11 бөвөс тахсыбытыттан 3 – нэ намнар - Александр Румин, Алексей Кутуков, Виталий Тимофеев (билигин Томпо баар).

Бу 11 бөвөстөн 5-нэ спорт маастардар. Балартан 10-нун кэниһтэр хааларан таастаах Дьаангыттан төрүттээх, Россия, Саха республикатын спордун маастара Юрий Старостин “Аан Дархан” аатын сүгэн Бороҕон, Тумул администрациялар тустуурут 50 тыһ. солк. ыраас харчынан бириһтэрин илиитигэр тутан үөрүүтэ үрдээтэ, сүргэтэ көтөүлүннэ.

Бу күрэхтэһиигэ 15 ыйааһынга бастаабыт бөвөстөрөгө барыларыгар аныгы ирдэбилгэ эппиэттир ЖК телевизору тутартаатылар, II-III миэстэлэри ылыбыттар сыаналаах бириһтэринэн наһарадаланнылар.

АҔЫАХ ТЫЛ МИННЬИГЭС

Улуус мини-футболга комплекснай спартакиадатыгар кулун тутар 9-10 күннэригэр 16 нэһиликтэн 160 оонньооччу кытынна. Тыһааһыннаах кириһии кэниһтэн 1 миэстэбэ Ленскэй нэһилиэк, 2 миэстэбэ Хатын Арыы, 3 миэстэбэ 2 №-дээх НПЛ хамаандалара таһыстылар.

Оттон Ленскэй нэһилиэк үлэ коллективтарын ортолоругар спартакиадага икки бөлөһүнэн күрэхтэһии кэниһтэн финалга 4 хамаанда көрсөн, 1 миэстэни Нам алын сүһүөх оскуолатан, 2 миэстэни почталар, 3 миэстэни улуус киин балыһата, 4 миэстэни НПК ыллылар.

Балаһаны И. УВАРОВСКАЙ-КУРУЛГЭН бэлэмнээтэ

КҮРЭХТЭҔИИ КҮРҮЛГЭНЭ

Ветераннарга 65 кг I м. ылбыт Гаврил Петров (Модут)

Оттон Уөдэйгэ олунньу 23 к. СР спорт маастара А.В. Дьячковская бириһигэр гирирээ республикааагы турнир буолбута. Манна күрэхтэһии түмүгүн көрдөххө, намнар оҕолорбутугар ситиһиһибит намыһах, улахан дьоммутугар үгүс ыйааһыннарга спортсменнарбыт суохтар. 73 киһилэбэ Байшев Дьулус, 85 киһилэбэ Лыткин Андрей иккис миэстэни ситистилэр. Оттон дьахталларга 63 киһилэбэ Сидорова Розалия иккис, Аргунова Анна үһүс, 68 киһилэбэ Ким Наталия бастакы, 68 кг үөһэ Эверстова Любовь үһүс буоллулар. Түмүгү быһаарар республика күрэхбэ чугаһаата, дьоммутун түмэн үчүгэй көрдөрүүнү ситиһэр уолдааста.

Олунньу 22-24 кк. Дьокуускайга «Триумф» спортивнай комплекска 2000-2002 сс.төрүөх оҕолорго республикага бастыыр иһин III Пинигин бириһигэр улахан күрэхтэһиигэ биһиги оҕолорбут куһаҥана суохтук кытыннылар. Ол курдук 26 киһилэбэ 43 кырачаан бөвөстөр көбүөргэ тахсыбыттарыттан чемпион үрдүк аатын Сергей Собакин (Хатырык, тренерэ И.А. Обутов) ылла. II миэстэбэ Ганя Шукин (Хатын Арыы, тренерэ В.С. Стрекаловская) таһыста. 50 кг үһүс миэстэ Парников Петья (НСОШ-2) буолла. Кыргыттарга 35 киһилэбэ 1 миэстэни “Азия оҕолоро” ооньуулар чемпионката Зоя Колотова (Граф Бизергэ) ылла, 38 кг эмиэ Графтан сылдыр Надя Бережнева (тренер А.Н. Софронов) иккис, 60 кг үөһэ Хатырыктан Парникова Анжелика (тренер В.С. Копырин) бастакы буоллулар. Намнааҕы оҕо спортивнай оскуолатын коллектива “Намкомунтеплогерго” (дир. Н.В. Игнатев) ГСМ-нан, Хатын Арыы орто оскуолатан (дир. Д.И. Нововицын)

нокурова Мария (Модут), «Кэскиллээх оонньооччу» – Дьяконов Вадим (Түбэ), Прокопьева Юлия (Хатырык), «Спорт ветерана» – Попов Иннокентий (Модут), Алексеева Ульяна (Хатырык), «Көрөөччүлөр биһирэбиллэрэ» – Колесов Дмитрий (Түбэ), «Саамай туһалаах оонньооччу» – Иванов Маркел (Түбэ), Пурина Марина (Хатырык).

Кулун тутар 2 к. Модут нэһилиэгэр улууска хамаанданан бастыыр иһин комплекснай спартакиада чэрчитинэн мастардыһытыгар күрэхтэһиигэ 14 нэһиликтэн 290 кыттааччы күүстэрин холостулар. Түмүккэ 1 м. – НПК, 2 м. – Хатын Арыы, 3 м. – 1 Хомустаах хамаандалара таһыстылар. Урукку кэмнэргэ үс иһиттэн түспэт Арбын, Көбөкөн хамаандалара быйыл кыттыбатылар. Сотору өрүс суола сабыллыа, оччобуна сыл түмүгүнэн бу икки нэһилиэк көрдөрүүлэрэ адьас мөлтүүр. Кыһынын тутуу былдьаһан күрэхтэһэр этилар. Кэлбэтэх бириһиһилэрэ үксүн транспорт суох аатырар. Оттон Таастаах курдук куһаҥан суоллаах ыраах нэһилиэк куруук кыттар. Кинилэр курдук балаһыанньалаах II Хомустаах быйыл үчүгүйдик кыттан иһэрин хайгыаһа эрэ сөп.

Благовещенскаяга олунньу 27-кулун тутар 3 кк. 1996-1997 сс.төрүөх уолаттарга көнүл тустууга ДВФО бастыыр иһин Россияда сүүмэрдир күрэхтэһиигэ 46 кг Аркадий Григорьев (Нам, УОР) 2 миэстэни ситистэ.

Кулун тутар 2-3 кк. мастардистинга 1995-1996 уонна 1997-1998 сс.т. уолаттарга Дима Алексеев бириһигэр XIX республикатаагы турнир Хагалас улуһун Нөмүгү с. буолан ааспыта. Манна 1997-1998 сс.т. 44 кг Бурнашев Харысын – 1 м., Аммосов Аяаал – 2 м., Бурнашев

дьулуруун иһин» уонна «Кэскиллээх кикбоксер» анал бириһтэринэн бэлиэтэннэ.

Кулун тутар 7-10 кк. Дьокуускайга СР гирир спордугар бириһиллээн уонна хамаанданан чемпионатыгар 34 улуус, ХИФУ хамаандалара кытыннылар. 16 ыйааһынга 320 спортсмен кириһтилэр. Нам улуһун чийэһин 17 гиревик көмүскээтэ. 35 хамаандаттан үһүс миэстэбэ таһыстыбыт, бу улахан ситиһии. Оҕолорго 65 кг Уөдэйтэн Ядреев Семен – 3 м., дьахталларга 63 кг Намтан Сидорова Розалия – 3 м., Арбытан 68 кг Ким Наталия – 1 м., 68 кг үөһэ Потапова Рената – 3 м., эр дьонго 68 кг Намтан спорт маастара Муксунов Авксентий – 3 м., 73 кг Партизантан Баишев Дьулус – 4 м., 105 кг Хамааттаттан Иванов Павел – 3 м., ветераннарга Намтан спорт маастара Винокуров Александр – 2 м. буоллулар.

Нерюнгри к. кулун тутар 7-10 күннэригэр хотугу многоборьега СР чемпионатыгар Нам 2 №-дээх орто оскуолатын 6 кылааһын үөрэнээччитэ Петров Никита үс көрүн түмүгүнэн 1 миэстэни ылла, бу оскуола 7 кылааһын үөрэнээччитэ Ли Катя наартаны ойууга 2 миэстэни ситистэ.

Хагалас улуһун Хачыкаат с. кулун тутар 9 к. спорт энтузиаста С.П. Давыдов кэриһигэр көнүл тустууга уолаттарга аһаҥс турнирга Намтан кыттааччылар 2002-2004 сс.т. 22 кг Ермолаев Капитон – 1 м., 30 кг Парников Архип – 1 м., Алексеев Дьулусхан – 3 м., 33 кг Собакин Мирослав – 2 м., оттон 2000-2001 сс.т. 30 кг Шукин Ганя – 2 м., Пермяков Гоша – 3 м., 44 кг Парников Арылхан – 1 м., 52 кг Парников Петья – 3 м. буоллулар.

Н.Н. Тарская кэриһигэр көнүл тустууга СР бириһиллээн уонна хамаанданан бастыыр иһин чемпионатыгар 174 бөвөс кытынна. 74 кг 23 кыттааччытан РФ спорт маастара Сергей Семенов 3 м. ылла. 84 кг 16 кыттааччыттан Василий Винокуров – 3 м., нуруоттар икки ардыларынаагы кылаастаах спорт маастара Кузьма Сивцев – 1 м. буоллулар. 96 кг 9 кыттааччытан РФ спорт маастара Вадим Семенов бастаата. Хамаанданан түмүккэ 1 м. – Чурапчы, 2 м. Дьокуускай, 3 м. – Нам таһыстылар. Бу Нам хамаандатыгар өтөрүнэн ситиһиллээбэтэх көрдөрүү буолла. Элбэх сыллар сыралаах үлэлэрин кэниһтэн уонна кэлинни кэмнэ тустуу федерацията күүскэ үлэлээн, салайааччы В.В. Куприянов өгөтө улахан диэпин баһарабын.

Сүгэ кыайбатабын сүбэ хотор

Улэни буларга билигин аймактаһы улахан оруолу ооньуур. Орто да үөрэхтээх, сородор өссө үөрэҕэ да суох буол, эн хайа эрэ аймаҕын үрдүк соллолоох тойон дуу, хотун дуу буоллабына, үчүгэй хамнастаах үлэни кэбэҕэстик булан биэриэ. Онтон өскөтө кыахтаах уруун-аймаҕын суох буоллабына, бырастыгы гын, сэттэ да үрдүк үөрэхтэн, туһааннаах миэстэвэр үлэлэнэрин саарбах.

Ити дьон өйүгэр-санаатыгар олорон хаалбыт стереотип. Билигин тэрилтэ элбээт, идэ эмиэ араас көрүнгэ баар. Биэр тылынан эттэххэ, үлэ ырыынага быдан кэнээтэ, улаатта. Үлэ көрдүүр – бэйэтэ туспа үлэ: элбэх сыраны, тулуурду, дыһаары эрэйэр. Дьэ, туохтан саҕалыахха сөбүө?

Билэр дьонгуттан, доҕотторгуттан информацията хомуй. Баҕар, бу аттыгар үчүгэй тэрилтэҕэ эн баҕарар үлэн миэстэтэ баарын биэр эмэ атаһын кулгаабын уһугунан истибитэ буолуо. Оччотугар бириэмэни уһаппакка, резюмэҕын туппунан сонно тутат тийи, тойону (салайааччыны) кытта киирэн дыалабыайдык кэпсэт.

Салайааччыны кытта кэпсэти – туспа искууство диэххэ сөп. Хайдах таҕастааххыттан, тутта-хапта сылдьаргыттан, бэл диэтэр дьүһүнүгүттэн көрөллөрүн умнума. Классическай таҕас кэтэрин ордук буолуо, баттаххын чөмчөөрүччү тараанан, сирэйин-хараххын ох курдук оностон (дыахтар аймах наһаа киһи хараҕар быраҕыллардык кыра-

ҮЛЭ КӨРДҮҮР – ЭМИЭ ҮЛЭ

аскаланара сатамат), тылгын-өскүн сааһыланан, бэйэ бодоҕун тардынан, салайааччыны кытта атах тэпсэ олорон, лоп-бааччы кэпсэт. Хара маннайгыттан хамнас туһунан ыйгыталаһыма – бу эйигин харчыга эрэ умса түспүт харам киһи курдук көрдөрүө. Чопчу ыйгытыга чопчу хоруйу биэрэ сатаа. «Билбэспин» диэн тылы туох иһин туттума, бэйэтигэр эрэлэ суох, туохха да улаханньык наадыйбат киһи курдук көстүөн. «Манньык компьютернай программаны сатыгытын дуо?» диэн ыйгытыга: «Ити сатабылы мин түргэнник баһылым, саганым, сонуну түргэнник ылынабын, сыйыа-бааһа үөрэнэн иһиэм», – дириг ордук буолуо. Туох үтүө өрүттээххин, ханнык үлэни ордук кыайаргын тоһоҕолоон этэргин умнума. Холубура: «Мин салайар доҕурдаахпын, коллектив тыма тардарбын, дьону кытта алтыһарбын, уопут атастатарбын сөбүлүүбүн», – диэххин сөп, биллэр турар, ол кырдык буоллабына. Ол эрэри бэйэҕин аһары «рекламалаама», киһиргэс курдук көстүөн. Уопсайынан, ханнык баҕарар үлэ биэрээччи сэмэй, холку, идэтин толору баһылаабыт киһини үлэҕэ ыла сатырын умнума.

Дьарыктаах буолуу Киинин тумума, өссө кадровай агентстволары кытта дуоҕабарда түһэрис. Манна элбэх тэрилтэҕэ эн тускунан информацияны бытыахтара, эйиэхэ тустаах үлэни буларгар көмөлөһүөхтэрэ. Чааһынай агентстволар өнгөлөрүн иһин добуоччу харчыны көрдүөхтэрэ, ол эрэри үлэ булар эрэ түгэнгэр хамнаскыттан туталлар. Онон эн сүгэрэрин суох, оттон үчүгэй хамнастаах үлэни буллаххына, уон оччонон толуйуо.

Бэйэң «Үлэ көрдүүбүн» диэн биллэригэ таһаар. «Все для вас», «Из рук в руки» хаһыаттарга, телеэкранынан «сүүрэр строкаҕа», ukt.ru порталга «Доска объявлений» рубрикаҕа биллэригин таһаарыаххын сөп. Биэр күнгэ таһаарарың туһата суох буолуо, оттон 3-4 хонук иһигэр элбэх этии кириэ. «Молодой человек ищет работу» диэн обходо этии онугар «Дипломированный бухгалтер (инженер, педагог, экономист, юрист) ищет работу по специальности. Коммуникабелен, работоспособен, инициативен» диэн ис хоһоонноох биллэри быдан көдүүстээх буолуо.

Үлэ көрдөөнгүн элбэх бириэмэҕин сүтэригэр, сыран-сылбан бараны. Онтон эн хомойума, санааҕын түһэриэмэ. «Кто ищет, тот всегда найдет», «Москва не сразу строилась» диэн нуучча өһүн хоһоонорун умнума. Биэр нэдиэлэ көрдөөн, «көстүбүтэ онук» диэн 15 тыһыынча хамнастаах харабыл

үлэтин онугар биэр-икки ыйгын бараан туран интэриһинэй, инникилээх (перспективнэй), үрдүү турар хамнастаах, идэҕэр сөп түбэххэр үчүгэйкээн үлэни буллаххына кэмсиниэн суоҕа.

РЕЗЮМЕНЕ ХАЙДАХ СУРУЙУОХХА?

Резюмең чопчу информацияны биэрэр, эйигин үлэбит быһыытынан толору арыйар, ол эрэри тэттик докумуон буолуохтаах. Онон-манна быстах үлэлээбиккин, хаһан ханнык семинардарга, конференцияларга сылдыбыккын барытын үлүбээйи киллэрдэххинэ, хааһы курдук, иитэ-саҕата биллибэт отчуоту санатар кумааҕы буолан хаалыа. Резюме – эн үлэ буларгар ханнык баҕарар ааны арыйар универсальнай кулүүс буолар. Манна «ФИО», «Образование», «Дополнительное образование», «Опыт работы», «Навыки и умения», «Дополнительные сведения» диэн разделлар хайаан да баар буолуохтаахтар. Үлэлэбитин туһунан информация кэники үлэлээбит сылларгыттан саҕаланыахтаах. Оттон ол иннинэ үлэлээбит сылларгыттан аллараа түһэн биэрэллэр. «Дополнительные сведения» раздел кэргэннээгин, оҕолобуң эбэтэр кэргэнэ суоҕун ыйылар, эбии дьарыккын киллэриэххин сөп. Спордуан дьарыктанар буоллааххына, хайаан да суруй, чөл олоҕу тутуһуу – биэр үчүгэй хаачыстыба. Холубура, манньык резюме буолуон сөп:

РЕЗЮМЕ

ФИО: Иванов Иван Иванович

Образование: Северо-Восточный Федеральный университет, Инженерно-технический факультет, специальность «Строительство зданий и сооружений» (г. Якутск, 2010 г.).

Якутский политехнический колледж, специальность «Сварщик» (г. Якутск, 2004 г.).

Дополнительное образование: Курс «Экономика и управление на предприятии» (Бизнес-школа, г. Якутск, 2012 г.).

Опыт работы: 2010-2012 гг. – ЗАО «Стройинвест», инженер-прораб. Обязанности: снабжение и контроль за расходом стройматериалов, организация работы строительной бригады, контроль за качеством работы.

2006-2008 гг. – ООО «Сэттэ», строитель (в летнее время).

2004-2005 гг. – ГУП «Якутвотдор», сварщик. Обязанности: сварочные работы, контроль за качеством работы.

Навыки и умения: изготовление смеси цемента, навыки и умения строителя-каменщика, контроль за процессом работы бригады, составление сметы и других документов в программе «AutoCAD», организаторские способности, планирование и исполнение строительных работ по заданию вышестоящего руководства.

Ответственен, коммуникабелен, целеустремлен, легко обучаем, адаптируясь к новому.

Дополнительные сведения: дата рождения: 12 апреля 1985 г. Женат, двое детей. Наличие водительских прав категории «В», увлечения: занятия спортом (национальные виды спорта), охота, рыбалка.

С. ЭВЕРЕСТОВА

Дьоҕус уонна орто бизнес эйгэтигэр

Киһи-аймах түн былыргыттан тугу эмэ тизэйргэ, тастарарга кыылы-сүөлү илдэ-сылдыбалара. Биһиги үйэбитигэр тимир көлө тэнийиэтигэр таски өнгөтө киэнник тарҕанна.

Улууспутугар уонча такси өнгөтө баарыттан, биэр бастакынан «Барыс» такси тэриллибитэ. Бүгүн «Барыстар» Намна биэр улахан тэрилтэлэриттэн биэр-дэстэрэ. Уопсайа 50 киһи хамнас аахсан дьэ кэргэнин иитэн улуус социальнай-экономическай кыһалҕатын тупсарар. Күннэтэ киһилэргэ наадыйааччы үгүс. Онон «Барыстар» дуо? диэн ааттара дорҕуччу ааттанар.

Биэр үтүө күн «Барыс» сулууспа хаһаайынардыгар, үлэ үгэннээн турар бириэмэтигэр тийэ сырыттым. Диспетчердэр кэпсэтэр бокуойдара суох буолан, үлэлэрин-хамнастарын эт харахпынан көрдүм. Быыстала суох төлөпүөн тырылыыр, рация саҕарар уонна биэр кэм «хантан?», «ханна?», «сөп, эрийиэхпит» диэн тохтоло суох этэллэр. Диспетчердэр бас билиилэригэр 6 суотабай, ону таһынан 2 дьэ-тэҕэ телефон, рация баар. Маны таһынан хас биерди суоппарга тэтэрээт, тус –туһунан суоту-учоту ааҕар, бэрээдэктиир сурунаал хара баһаам. Салгыы үлэ-хамнас туһунан салайааччылар Екатерина Эллеевна Бурнашеваны кытта сэлэргэстим.

- Улууспутугар биэр биллэр-көстөр тэрилтэни төрүттээбит дьон буолабыт. Хаһан, хайдах тэриллибиктит?

- Бэйэм урут, «Райпоф» аты-эргин эйгэтигэр, кэргэним Илья Константинович энгергетик идэлээх буолан «Сельэнерго» үлэлээбипит. Онтон кэлин уларыһы кэмигэр ити тэрилтэлэр улам-улам ыһыллан-тоҕуллан барбыттара. Үлэтэ суох олоруохпут дуо? Аҕабыт Дьокуускай-Нам хайысхатыгар таксилаабыта, мин кыраланам Нам иһигэр эргиммитим. 2007 с. бастаан такси сулууспатын улахан уолбут Альберт тэрийбитэ. Сыл курдук буолан баран биһиги төрөппүттэр уолбут саҕалаабытын илдэ хаалбыһыт. Ол саҕана такси өнгөтө улууспутугар олох аҕыйах этэ.

СЫЫДАМ СЫРЫЫЛААХ «БАРЫСТАР»

(Интервью)

Маннайгы сылларга үлэлииргэ олус ыарахаттардааҕа, сакаас да кирибэт, массыына да аҕыйаҕа. Бэйэм диспетчердириим. Билигин уруккуга холоотоххо үлэбит орун-оннун булла.

Иһин дьоммутун мунньан пассажирды, бэйэ-бэйэни кытта сыһан өтгүгэр, бэйэ бодотун көрүнүүгэ кэпсэти өрүү буолар.

Бастаан кирибит суоппардар хамнас иннигэр буолбакка,

Уопсайа бэйэбитин ааҕан 50 үлэһиттээхпит. Мантан 7-тэ диспетчер. Үлэһиттэрбит орто саастара 35-40, ыйдаары ылар хамнастар ортотунан 15-20 тыһыынча солкуобайга тийэ. Сарсыарда үлэбит 6 чаастан саҕаланар, түүн 1 чааска түмүктэнэр. Үлэлиир бириэмэбитигэр «час пик» диэн бириэмэлээхпит (сарсыарда 8-9, кизһэ 16-19 чааска диэри буолар). Аңардас биэр сарсыарда, үлэ саҕаланыта 300-чэ сакаас кирибээччи. Онон диспетчердэргэ ити кэм эмоциональнай өтгүнэн олус салгымтылаах буолар. Диспетчердэр суукка үстэ уларытталлар, «час пик» кэмигэр эбии күнүскү диспетчердэр олорсоллор. 40-төн тахса массыына баарыттан күн айы 20-25 массыына сүүрэр.

- Ханньык баҕарар тэрилтэҕэ каадыр боппуруоһа үгүһү быһаарар. Үлэһиттэриг хайдах булаһын? Туох ирдэбили тутуһаһын?

- Үлэһиттэрбит ортолоругар хара маннайгыттан тэриллиэхпиттэн тэҥнэ үлэлэспит дьоммут билигин да бааллар. Кэтээн да көрдөххө, такси сулууспатыгар хамаанда үлэтигэр кыһаллар эрэ дьон үлэлиир кыахтаахтар. Ол

аадырыһы билэр иннигэр кирирэллэр. Олох алдыаммыт массыыналаах дьону ыларбытыттан туттунабыт. Онтон бастайааннай миэстэҕэ ылар болдохпут хас биерди киһиэхэ тус бэйэтигэр ананар. Үлэли сатыыр устудьуоннары олус өйүүбүт, хас да кэтэхтэн үөрэнэр устудьуоннардаахпыт. Аңардас былырын 5 диплом ылбыт дьонноохпут. Олохторугар бэйэлэрин суолларын-иистэрин булбакка кыратык тэмтэрийэн ылбыт дьон үлэли кэлээччилэр. Өр-өтөр буолбакка коллектив «долгунугар» кириэн кенөн хаалалларыттан киһи олус үөрэр. Диспетчер үлэтэ эмиэ туспа ирдэбиллээх. Ол курдук кэпсэтиннэн, саҕарар иннигэрэ чуолкай, үчүгүйдик истэр, болҕомтолоох, культурнай буолара ирдэниллэр. Сорох ардыгар, биһиги өнөбүтүнэн туһанааччылар массыына малларын хаалларбыт түгэннэрэ буолааччы. Ону хайаан да тиксэрэбит. Онон 200 тыһ. солкуобайдаах сууманы хааллара сылдыбыттара, суоппарбыт тутта көрөн тиксэрбитигэр улаханньык махтамыттар.

- Туох ыарахаттар баалла-

рий?

- Сүрүн кыһалҕа суолбут-ииспит мөлтөх буолан массыыналар сотору-сотору алдыаналлара үгүс. Такси өнгөтүн предпринимателлэригэр государство өтүттэн ороскуоту сабыһа, техническай база бөһөргүүрүгэр күүс-көмө олохтоохтук оҕоһуллара буоллар. Оттон суоппардарга тохтоотоххо, омос көрдөххө, үлэлэрэ чэпчэки курдук. Ол эрэри ис иһигэр кирирэххэ олус ыарахан. күн айы араас майгылаах-сигиллээх, туруктаах дьону кытта алтыһаллар. Ол иһин бэйэлэрэ туһунан психолог курдук буолаллар. Холубур, кыһырбыт дьону уоскуталлар, айан аргыстаах, суол доҕордох диэбиккэ дылы тэҥнэ кэпсэтэллэр, санааларын үллэстэллэр.

- Коллектив үлэҕэ хамнаса, общественной тэрээһиннэргэ хайдах көүлүүгүт?

- Туох эмэ саҕа көрүүлэри ылынарытыгар, өйдөмөт түгэннэри быһаарсарбытыгар, түрээһиннэри ыһтарбытыгар бары мустан муньахтыбыт. Саҕа дьылга үлэһиттэригэр бырааһынньык хайаан да оҕоробут. Араас күрэхтэргэ кыттан, дьэ кэргэттэриң аҕалан, маскарааттаан дуоһуя сынньаналлар. Саас «шашлык» кэмигэр эмиэ мустабыт. Сайын бэйэбит туспа кыра нэһилиэк дьонун курдук кизг программалаах ыһах тэрийэбит. Ыһахпытыгар араас спортивнай күрэхтэри хото ыһтабыт. Биллэр турар, кыайылаахтарга араас бириистэр уонна мүнэ, үтэһэлээх эт бэриллэр. Ким эмит үөрүүлээх, кыһалҕалаах кэмин куруук тэҥнэ үллэстэбит.

Ыһааҕы, Саҕа дьылы тэрийии үтүө үгэскэ кубулуйда. Эр дьоммут элбэх буолан быһыл олунньу 23 күнүгэр армияҕа сулууспалаабыт хаартыскаларынан альбом күрээтин ыһыһыһыт, ол иннинэ «Кимин таай» диэн кыра эрдэвинээри хаартыскаларынан таайбаран оҕорбуппут. Биердүүлээн кыһалҕалаах дьон көрдөһүүтүн алы ҕыммакка көмөлөһөччүбүт. Оҕо приютун

дьэтин олохтоохторун өйөөн барыһа-кэлигэ босхо тизэй-эччибит. Былырын «Алло, такси» күрэххэ биһиги суоппарбыт Иван Бурнашев ситиһилээхтик кытыбыта. Былырын «Лучшие товары Якутии-2012» күрэххэ «Пассажирдары таһы 2012» аакка кыайылааһынан тахсы-быһыт биэр улахан ситиһибиит буолар.

Маны таһынан, ГАИ –ларга, полиция үлэһиттэригэр биһиги суоппардарбыт көмөлөспүт түгэннэрэ элбэх. Сылдыар сырыыла кизг буолан баһаар да буолан эрэрин көрөн биллэрбит-тэрэ үгүс.

- Эһиги өнөбүтүнэн туһанааччылары кытта хайдах үлэлэһибит?

- Үксүн аадырыстан аадырыска тиэрдит оҕоһуулар, ол төлөбүрэ олохтоомт сыналаах. Соробор куоракка, нэһиликтэргэ, атын улууска айаннырга, чааһынан (почтовой) сакаас кирибээччи. Соторуаҕыга диэри скидкалары олохтуур этибит. Оттон муус устарга правительство нулуоктары үрдэппитинэн улууспут такси сулууспалара бары муньахтаан чэпчэти араас көрүгүн суох онорорго күһэлинибит.

- Инникитин туох былааннааххытыт?

- Муус устартан хас биерди суоппар ИП быһыытынан регистрациялаабыт буолуохтаах диэн ирдэбил баар. Онон сүүрүүкөтү биһигини күүтэр. Диспетчердэбит үлэтин чэпчэтэр сыалтан анал программалаах, балай да сыаналаах оборудование ылан таһаардыбыт. Оборудованиены тутарга анал үөрэх ирдэниллэр, онон дьоммутун үөрэттэрээри сылдыабыт.

- Дьэ кэргэнин туһунан билиһиннэриң дуо?

- Биһиги үс оҕолоохпут, бары туһунан үлэлээх-хамнастаах ыал дьон. Улахан уол Альберт туһунан ИП-лаах, кыыспыт Ньургуйаана инженер-эколог идэлээх, куоракка үлэлиир, кыра уол Владимир Санкт-Петербург куоракка олорор, магистратураҕа үөрэнэр. Икки сиэннээхпит. Оҕолорбут эдэр буолан көрүүлэрэ сибиэһэй. Киһилэр үлэбитигэр сүбэ-ама буолаллар, кыайтарбаты ситэрэн-хоторон биэрэллэр.

Кэпсэттэ М. ПЕТРОВА

Как быстро проходят года. А ведь, кажется, недавно мы были молоденькими студентками – учащимися Намского педа-

ругательное слово было «чуть» и все. Мы все ее любили и уважали. Большое спасибо, любимая моя Валентина Павловна!»

Мария Колмогорова, старший учитель, отличник образования РС(Я), «Учитель учителей РС(Я)»: «Уроки Валентины Павловны Шапошниковой, ее методика ведения урока мне помогали в работе. Будучи учителем, вспоминала заветные слова Валентины Павловны. Искренние, напутственные советы Валентины Павловны всегда помогали в работе, открывали надеждой на будущее.»

Альбина Борисова, Альбина Охлопкова: «Примите наши искренние пожелания с юбилеем! Мы часто вспоминаем годы учебы в Намском педагогическом училище, годы, которые подарили нам такого великолепного педагога от бога, как Вы, Валентина

ратуры. Для нас, приехавших из самых отдаленных районов нашей необъятной республики, подчас плохо владеющих русским языком, она казалась иностранкой. Она вникала во все наши подростковые проблемы и решала их вместе с нами. Она с нами была всегда подчеркнуто вежлива, строга, справедлива, но в то же время бесконечно добра. В этот знаменательный день, Валентина Павловна, Вам низкий поклон благодарности от всей нашей группы. Мы всегда Вас помним и любим. Желаю долгих лет жизни, здоровья, благополучия Вашей большой дружной семье, счастья!»

Дохунаева (Слепцова) Даша, отличник здравоохранения РС(Я), отличник госсанэпидслужбы РС(Я), ветеран санитарной службы г. Якутска, ветеран труда РФ: «Уважаемую Вален-

УВАЖАЕМЫЙ ТИМОФЕЕВ ВАСИЛИЙ ИННОКЕНТЬЕВИЧ!

От всей души поздравляем с юбилеем – 65-летием! Желаем крепкого здоровья и успехов в работе.

Семья Ивановых Галина, Семен, дети и внуки

Убаастабыллаах **ВАСИЛИЙ ИННОКЕНТЬЕВИЧ**, Саха Республикатын үөрөһүн туйгуна, Российской Федерация уопсай үөрөхтээһиннэ бочуоттаах үлэһитэ!

Эһигини 65 саастаах үөрүүлээх, үбүлүөйдээх күннүтүнэн итиитик-истинник эвэрдэлибит!

Нам улууһун техникескэй хайысха сайдарыгар үгүс сырабын биэрэн үлэлээн кэллин. Ыччат сайдыылаах буоларын туһугар бары билигин, сатабылгы ууран, маннайгы техникескэй киини туруорсан олоххо киллэрбитин. Аныгы олоххо үөрэнээччи саҥа технологияны баһылаан киэн информационнай эйгэттэн ылар билиитин-көрүүтүн инники оловор, үөрэбэр туһалыа диэн кэскиллээх үлэни тэрийдин.

Улууска черчение, технология уонна уруһуй учууталларын методическай холбоһуктарын салайааччытынан үлэлээн, кинилэр педагогическай үлэлэрэ түмүллэн, сыаналанан, улууска уонна республикаҕа тарҕанан, үгүс учууталлар урдүкү катерогияҕа табыстылар, Саха Республикатын үөрэһин туйгуннара, Российской Федерация уопсай үөрөхтээһиннэ бочуоттаах үлэһиттэрэ буолан наҕараадаланылар. Эһигини кытары тэннэ алтыспыт учууталлар үтүө, махтал тыллартан ахталлара хайдаллаах.

Тус бэйэбэр үрдүк ирдэбиллээхтик сыһыаннаһан коллективка, нэһилиэккэ, улууска үлэни-хамнаһы тэрийэн, көбүлээн, дьон-сэргэ убаастабылын ылбыт дьонун үлэһинэн, олоххунан астынабыт. Үөрөспит оҕолорун үрдүк ситиһиллэнэн улууска, республикаҕа бочуоттаах дьон аатын сүкпүттэрин өрүү кэрэхсии саныбыт уонна эйигинэн киэн туттабыт, холобур онгостобут.

Күндү Василий Иннокентьевич, сиэннэрин дьонун дьон буола улааталларыгар үтүө сүбөһит-амаһыт, бөҕө тирэх, тулганнаабат тулааһын буолан, арчыны, үтүөнү түстүү сырыт. Баҕарабыт чэгиэн доруобуйаны, ыарыы ырааһынан сырыттын, тумуу-сөтөл тумунун, сүрөһин баҕатын сүһүөбүн уйдун. Аламай күн сырдыга күннэтэ арыаллаатын, истин тыл иэйиитэ эйиэхэ тийиэхтин.

Оҕо научнай-техникескэй айымньытын сайдыытын эбии үөрөхтээһинин киинин коллектива

Саха республикатын Нам улууһун муниципальной тэриллитин оҕо эбии үөрөхтээһинин «Оҕо научнай-техникескэй киини» директорунан үлэһит күндү табаарыспытын, доҕорбутун **ТИМОФЕЕВ ВАСИЛИЙ ИННОКЕНТЬЕВИЧ** 65 сааскын туолбут дьоро күннүнэн итиитик-истинник эвэрдэлибит!

Оҕо аймах сарсынгытын туһугар өйгүн-санааһын, куускун-уоххун, үтүө сыһыангытын бүтүннүтүн ууран таһаарылаахтык үлэли сылдаргы улаханник сыаналыбыт, киэн туттабыт. Баҕарабыт аар тайҕа баараһыт тиитини кытаанах доруобуйаны, сыралаах үлэн таһаарылаах буоллун, тапталлаах кэргэннэнэн Нина Николаевнаһын оҕолоргут, сиэннэргит кэскиллэрин туһугар уһундук дьоллоохтук олурун. Атаас-доҕор, аймах-билэ дьонун арыалынан сүүрү сырыт диэн алгыс тылын этэбит.

Үтүө санааны кытта өрүү алтыһар, биһиргэ үөрэммит доҕотторун

Ытыктабыллаах саҥаспытын **ФЕКЛА СТЕПАНОВНА СУЗДАЛОВАНЫ** 65 сааскын туолар үбүлүөйүнэн эвэрдэлибит!

Баҕарабыт Эйиэхэ уонна чугас дьонгор – урууларгар, аймахтаргар, дьэ эргэннэр дьоллоох-соргулаах олоһу, чэгиэн-чэбдик доруобуйаны. Орто дойдуга кэлбит аналгынан кэргэни Борис Васильевичтын талбыт курдук 2 кыыс, 2 уол оҕолоргут, кинилэр оҕолоро – сиэннэргит элбэх удьуору тэниттинэр. Кырдьар сааска бэриммэккэ, сылааны аахсыбакка, олоххутун дьонуннаахтык салгыыр оҕолоргут, сиэннэргит ситиһиллэринэн кынаттанан сүрөһин үөрүүнэн туоллун, сарданалаах күн курдук санаан көннүөрдүн, өссө да үлэ-хамнас үөһүгэр сэргэхтик сэгэйэн астына-дуоһуйа өрө көтөҕүллэ сырыт. Ымыылаах ыраларын туоллуннар, баҕарабыт баҕа санаан барҕара турдун.

Айхал-мичил эргэдэтин!

Уруй-туску тосхойдун!

Эвэрдэни тиэрдэллэр аймахтарын Дьокуускайтан Шадрина Зинаида Дмитриевна, кини кыргыттар, дьэ эргэттэрэ Анисимовтар, Борисовтар, Намтан Кырыловтар, Сивцевтар, 1 Хомустаахтан Соловьевтар, Муксуновтар

Үөдэй нэһилигин олохтообун, биһиргэ үөскээбит, үөрэммит, үлэлээбит үлээннээхпитин, доҕорбутун, уруккута «Нам» совхоз чемпион-сылгыһытын **ОХЛОПКОВ МИХАИЛ МИХАЙЛОВИЧ** 60 сааһын туолар өрөгөйдөөх үбүлүөйүнэн итиитик-истинник эвэрдэлибит!

Баҕарабыт кытаанах доруобуйаны, уһун үйэни, дьолу-соргуну!
Үлээннээхтэрин

УВАЖАЕМОЙ ВАЛЕНТИНЕ ПАВЛОВНЕ ШАПОШНИКОВОЙ...

гогического училища. Вот уже бывшие студентки ныне пенсионерки. Валентине Павловне - 80!

Во всех наших успехах в работе есть и Ваша заслуга, **УВАЖАЕМАЯ ВАЛЕНТИНА ПАВЛОВНА!** Горячо поздравляем Вас с юбилеем, низко кланяемся, с благодарностью вспоминаем. В училище царил теплая, доброжелательная атмосфера, которую создавал педагогический коллектив, где не последним его представителем была наша богиня словесности – Валентина Павловна. Уроки ее всегда захватывающе интересны. Умела Валентина Павловна разбудить фантазию и вдохновить на сочинение. Спасибо Вам, Валентина Павловна, и низкий поклон за все уроки. Сердечно поздравляю Вас с юбилеем, крепкого здоровья и долгих лет жизни.

Мария Бурнашева, кавалер ордена «Знак Почета», заслуженный работник народного хозяйства РС(Я), Почетный гражданин Миронского, Курбу-сахского, Дюпсинского наслегов Усть-Алданского улуса: «Учителем русского языка и литературы работала Шапошникова Валентина Павловна. С первых дней я очень любила и уважала ее. Как хорошо она объясняла на уроке, все было понятно. Она никогда не кричала, самое большое

Павловна.»

Прядезникова (Эверстова) Дария, ветеран педтруда, отличник образования РС(Я), «Учитель учителей», «Учитель ученических признаний», Почетный гражданин Бетюнского села: «Благодаря добрым людям я стала учительницей. В стенах училища прошли самые лучшие годы, незабываемые дни. Нас учили очень хорошие учителя, учительский коллектив был молодой и сплоченный. Дорогая Валентина Павловна! Желая Вам крепкого здоровья, живите до 100 лет! Пусть бог даст здоровья детям, внукам, правнукам и Вам счастья в жизни!»

Жиркова (Мушников) Елена Егоровна, «Заслуженный учитель Российской Федерации», «Отличник просвещения РСФСР», «Учитель учителей», «Почетный ветеран системы образования РС(Я): «Неужели нашей Русалочке – Дюймовочке уже 80... Я никогда не думала, что эта миниатюрная маленькая, всегда безупречно одетая женщина постарел. Мне казалось, годы никогда не изменят ее. Всегда помню подтянутой, собранной и с неизменно чуть ироничной улыбкой, нашу Валентину Павловну – не только нашей третьей группы, но и еще учителем великого русского языка и лите-

тину Павловну от всей души сердечно поздравляю с ЮБИЛЕЕМ!

Прошло почти 50 лет с того времени, когда мы поступили в Намское педучилище, и Вы стали нашей учительницей и куратором группы «В». Вы запомнились очень яркой, веселой, звонкой. Всегда красиво одетой, с пышными, красивыми волосами, часто носили серый костюм с розовой блузкой. Вы нам, девчонкам, очень нравились. Мы Вас любили и не боялись.

Очень хорошо помню Вашего супруга – директора училища, Владимира Петровича, симпатичного, элегантно. Мы его редко видели, нам он казался строгим. От времен учебы у меня остались светлые воспоминания. Я благодарна судьбе, что в начале моей жизни встретились Вы, Валентина Павловна, и заложили во мне желание учиться, совершенствоваться.

Благодаря Вам и всем нашим добрым учителям из Намского педучилища наши выпускники добились многого в жизни, многие стали успешными людьми, нашли достойное место в жизни.

*С любовью и уважением
Ваша ученица Даша
СЛЕПЦОВА (ДОХУНАЕВА)
(Печатается на платной основе)*

ОҕО ОҔОТУНАН КЭРЭ

аакка тиксибитэ. Кырачааннар бөлөхтөрүгэр (6 -7 саастаахтарга) Валерия Федотова «Бастын модель-2012» үрдүк наҕараадаҕа тиксибитэ уонна дойду тэбэр сүрөбэр - Москваҕа баран Саха сирин чизһин көмүскүүр путевканы туһутта.

Кулун тутар 26 күнүгэр Москваҕа «Лучшая детская модель России-2013» күрэххэ Валерия ситиһиллээхтик кыттан кэллэ. Биэс түһүмэххэ рок, кантри, кизһээнни, спортивной уонна национальной таҕаһы кэтэн

көрдөрбүттэр. Биниги кыыспыт таҕаһын төрөспүттэр Наммыт модельерыгар Лия Гоголеваҕа тиктэрбиттэр. Күрэх түмүгүнэн «Мисс Совершенство» аат инмитин таһынан, «1 вице-мисс» лиэнтэтин кырачаан санныгар ииллилэр. Салгыы ыам ыйыгар Болгарияҕа ыгытылар норуоттар икки ардыларынааҕы тэрэһиннэ этии киллэрбиттэр. Онгон биниги күрэх туһунан хаартыска нөҕүө көрөн сыаналааһыбыт, көрдүбүт, кэрэхсээтибит.

М. ПЕТРОВА

ЫРААС ЧЭППИЭР

ахтара: уу баһыллар сирдэрин харыстааһын хонтуруолун күүһүрдүү; «АРТ» МАУ (дир. В.Е. Яковлев) муус устар 15 күнүгэр диэри уулуссалар, суоллар хардарын, уу сүүрэр ханааллары ыраастааһа, сыбаалка бөбүн астаран ыраастааһа, өлбүт ыттары уонна кыоскалары харайарга биоотходнай дьаама бэлэмниэхтээх; управляющей компаниялар кыһынны бөбү-сыһы ыраастааһахтар, уопсай дьилэр олохтоохторун нэдиэлэ айы субуотунньукка таһааран ыраастааһахтар. Бөхтөрүн бэйэлэрэ кыайан тиэмэт дьон «АРТ» МАУ-га этэн тизйтэриэхтэрин сөп, телефона – 89143019242. Мань таһынан ыттары, кыоскалары бэрээдэктиргэ паспордаһын, ва кцинациялааһын, жетон түнгэтии үлэлэрэ ыгытылаахтар-

ра. Бу үлэбэ ветеринарнай управление кыттыһан олбуордары кэрийэнттары бэрэбизкэлэһэрин туһунан эппит. Боско сылдыар ыттар тугулан утилизацияҕа барыахтара. Онон ыттарын харыстыыр дьон баайахтарын наада.

Хас чэппиэр айы «Ыраас чэппиэр» дьон ааттанан тэрлэтэр, чааһынай ыаллар, уопсай дьилэр олохтоохторо субуотунньукка тахсан территориялары ыраастаахтара. Онтон хас бэнидиэнник, чэппиэр айы ыраастаныһы хонтуруоллуур рейдэлэр буолуохтара. Рейдэлэр түмүктэринэн акт оҕоһуллан административнай комиссияҕа докумуон түһэриллиэхэ, оччотугар ыраастааматахтар ыстарааптаһахтара, кирдээхтэр улуустааһы хаһыакка таһаарыллаахтара.

В. РЫКУНОВА

Кэрэ эйгэтигэр

Ааспыт сый ахсынны ыйыгар республикатааҕы «Бастын модель оҕо - 2012» күрэх ытытыллыбыта. Манна 100-тэн тахса оҕо кыттыбытыттан Илона Обутова дьарыктыыр оҕолоро киирэн үрдүк ситиһиллэнэн тахсыбыттара. Ол курдук, 7-9 диэри саастаахтарга Жена Макарова «Топ модель», Надя Константинова «Бастын кизһээнни былааччы» ааты ылбыттара, онтон Юнона Слепцова «1 вице-мисс» буолбута. 11-13 саастаахтарга Катя Федорова «2 вице-мисс» үрдүк

Санитарнай ырааһырды

Кулун тутар 18 к. ыам ыйын 18 к. диэри икки ыйдаах санитарнай ырааһырдыгы месчанига биллэриллибитэ. Месчанигынан сибээстээн «Ленскэй нэһилиэк» МТ баһылыга А.Г. Новгородов «Ленскэй нэһилиэк» МТ территориятыгар санитарнай ырааһырдыга икки ыйдаах месчанигы ыыты туһунан» дьон дьаһал таһаарбыта. Комиссия председателинэн Нам селотун баһылыгы солбууааччы П.Л. Федоров аһаммыта, 6 киһилээх комиссия тэриллэн үлэтин саҕалаабыта.

Муус устар 9 күнүгэр комиссия муньахтаан баран селону ырааһырдыгы ыгытылар үлэлэри биэргэттэ. Муньаһы Нам селотун баһылыга А.Г. Новгородов салайан ыгытта. Месчаник устата манньк үлэлэр ыгытыллы-

Торговый павильон «Чайkoff» реализует в широком ассортименте развесной и фасованный чай. В продаже зеленый, черный, желтый, красный (ройбуш) ароматизированные и классические чаи. А также всегда в наличии свежееобжаренные зерна кофе плантационных и десертных сортов, орехов, фруктов в черном и белом шоколаде. Чайные и кофейные аксессуары: чашки, пиалы, чайные наборы, турки, мельницы и мн. др.

Мы всегда рады видеть Вас по адресу: ул. И. Винокурова, 3, БЦ «Ассоль», 1-й этаж

Понедельник, 15 апреля

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.35, 13.50 Женский журнал
09.45 Жизнь здорово! 12+

18.00 Вечерние Новости
18.50 Давай пожемимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+

14.00 Другие новости
14.25 Понять. Простить 12+

Новые приключения»
09.00 Умницы и умники 12+

РОССИЯ 2

Понедельник, 15 апреля

11.00, 13.45 Все включено 16+

басс» (Новокузнецк). Прямая трансляция
23.55 Х/ф «Спецназ»

05.15 Волейбол. Чемпионат России. Мужчины. 1/4 финала

стика. Чемпионат Европы. Финалы в отдельных видах. Трансляция из Москвы

РОССИЯ 1

Понедельник, 15 апреля

05.00 Утро России
09.00 1000 мелочей
09.45 О самом главном

09.45 О самом главном
10.30 Т/с «Кулагин и партнеры» 12+

журная часть
14.50 Чужие тайны. Времена года 12+

15 апреля, понедельник

12:00 «Абылганнаах ураты дьарык» («Майа») ТВ

информационная программа
17:00 «Аал-луук мас»: VII Всероссийский фестиваль классического балета

20:30 «Саха сирэ» информационная биэри
21:00 «Биһикчээн» 0+

07:10 «Сага күн-Новый день» прямой эфир 6+

күн» информационной биэри
18:00 «Памяти Натальи Посельской» 6+

САХА БУОЛУУ - ОЛОХПУТ СҮРҮНЭ!

Якуттар, киһи куһаҥан буоллаҕына - үөрэллэр, сэтэриллэр, киһи үчүгэй буоллаҕына - үөһэллэр, баһааҕырдаллар, бэйэлэригэр куһаҥан тардаллар. Сахалар киһи куһаҥан буоллаҕына - сүөм түһэллэр, куһаҥан тыһытан араараллар, сыйбаттан ыраастыыллар. Сахалар киһи үчүгэй буоллаҕына - үөрэллэр. Киһини харыстыыллар. Билбэт да киһилэрэ үчүгэй буоллаҕына үөрэллэр. Сахалар үөрүүнү үксэтэллэр.

Саха Сиригэр кэрэ якуткалара, үтүө мааны якутянкалара, хорсун хоодуот якуттара, эрдэх эрчимнээх якуттар, сахабыт инники кэскиллэрэ - Саха Буолун - якут буолан бүтүн! Харатаалаҕа бэйэтигэр кэлэн кэпсэтин, үрүн үйэнин ынҕыран алы гынан, ис дьинигин бөөргөтүп, туруктун тупсарыны. Оскуоланы, Лицейи, Колледжы, ВУЗ-ы, киһээнни оскуоланы бүтэрэн барааччылар, улахан олох аартыгар үктэниэххит: үөрэххэ барыаххыт, армияга тиийиэххит, үлэҕэ ананьаххыт, элбэх омука суураллааххыт иннинэ, хойутаабакка кэлэн Үөрүн-үөрэтин, якут уонна якутка буолан бүтэ охсун. Харатаалаҕа хайыһын, Харатаала сахалы да, „нууччалы“ да кинигэлэрин библиотекаттан ылан ааҕын. Лекциятын истэргэ өссө үчүгэй. Улэтигэр-үөрэхтигэр туһаны. Саха буолан-Саха Сиригэр күөс-көмө буолун. Бары билэр анекдоткутун кэпсиби. Аллараа Дайдыга абааһылар хочуоллара оргуйа турар. Бастакыга, биэр да харабала суох хочуолга, якуттар буһа тураллар, иккискэ, биэрдэригэр биридди харабаллаах - нууччалар, үһүскэ, биэрдэригэр иккилии харабаллаах - еврейдэр буһа тураллар. Бэйэбиттэн төрдүс хочуолу эбэн биэрэбин; төрдүскэ, биридди бэйэлэригэр үстүү харабаллаах - сахалары оргутаары тураллар. Үс хонон баран, биэр да харабала суох эрээри, бастакы хочуолга баар якуттар бары мунду курдук буспуттар, тахсаары гыммыт якуту төттөрү соһон,

сабыта тардыһан буһан өлбүттэрэ ырааппыт. Якуттар диэн, бэйэ-бэйэлэригэр бэрт билдэһиһаллар, ордо сатыыллар, үөхсүһэллэр, охсуһаллар, кинилэргэ „омукпут туһугар, итэҕэлбит туһугар, дойдубут туһугар“ диэн өйдөбүл суох, дьиннээх итэҕэллэрин билбэттэр. Нар атын омук эрэ эптитинэн олоролор, атын омук итэҕэлин толоро сүүрэллэр, омукуттарга эрэ бэрт буолан сылдыаллар, ону „сөп“ дии саныыллар. Бэйэлэригэр туран аҕа ааттара да, араспаанньалара да, саналара да суох, эгэ аат кэлиэ дуо. Наар бэйэ-бэйэлэрин баһааҕырдыһаллар. Иккис нууччалар хочуолларыттан, абааһыларга бэриг биэрбиттэр тахсан барбыттар, анардара харабаларга иэскэ кирибиттэр, кыахтара суохтара буспуттар, ким да кинилэргэ кыһаллыбатах. Үһүс, еврейдэр хочуоллара кураанаһынан оргуйа турар. Ким да хаалбатах, бары бэйэ-бэйэлэригэр көмөлөсүһэн тахсан барбыттар. Абааһылар кэмпизт суутун харчы диэн ааҕаллар, харабалыра „харчы ыһылына!“ диэбиттэрин итэҕэйэн, хочуол тула көрдөөбүтэ буола сылдыахтыыллар даҕаны, тугу да булбаттар. Төрдүс хочуол кураанах, сахалар суохтар! Хочуол уота умуллубут, уута сойбут. Сахалар харабаллары ыт гынан илдэ барбыттар, абааһылары айаһаан ат гынан айаһаанбыттар, сахалар суоллара сойбута ырааппыт. Төһө эмэ элбэх харабаллаахтарын үрдүнэн, сахалар бэйэ-бэйэлэригэр тирээлэр, бары тахсан барбыттар. Игнни этэллэр „ойуурдаах кубоах охтубат“ диэн. Былыр-былыргыттан, саха омуга сахатын сүтэрдэеккэ, мөлүйүөнүнэн сылларга эстибэккэ кэллээ. Бары кырдыан, 100 саастарын ааһан баран бараллар. Истин-билиг, саха буолун, үлэтигэр-үөрэхтигэр туһаны. Дьоллонохпут, өбүгэбит итэҕэлин туһугар туруннаахпытна, Таһараҕа турдахха. ДОММ! „Билии“ общество лектора - **ХАРЫС-ХА УОЛА ХАРАТААЛА ХАРЫСТАС 8(964)077-7434.**

ПОЛОЖЕНИЕ**о научно-практической конференции учащихся школ Намского улуса «Алексеевские чтения»**

«Алексеевские чтения», которые с 2013 года будут проводиться ежегодно на базе МБОУ «1 Хомустихская СОШ им. Д.Ф. Алексеева» имеют целью увековечение памяти заслуженного работника народного хозяйства РС(Я), отличника советской потребительской кооперации РСФСР, отличника народного просвещения РСФСР, кавалера ордена «Знак Почета», первого главы Намского улуса Алексеева Дмитрия Федотовича.

Конференция этого года посвящается Году села в Республике Саха (Якутия).

Задачи конференции:

* Воспитание подрастающего поколения в духе патриотизма, гражданской ответственности, развитие духовно-нравственного потенциала молодежи;

* Развитие интереса к традиционным методам хозяйствования, привитие навыков сельскохозяйственного труда;

* Активизация научно-исследовательской деятельности учащихся и учителей;

Организаторы конференции: ЯНИИСХ, Управление сельского хозяйства

Намского улуса, администрация МО «Хомустихский 1 наслег»; МБОУ «1 Хомустихская СОШ»;

Участники: учащиеся 5-11 классов Намского улуса

Срок и место проведения: 20 апреля 2013 г. в МБОУ «1 Хомустихская СОШ им. Д.Ф. Алексеева» по адресу: с. Кысыл-Сыр Намского улуса, ул. им. 50 лет ВЛКСМ, дом 3

Работа конференции будет проводиться по следующим секциям:

* Историко-краеведческая;

* Экология села и сельскохозяйственного производства;

* Новые технологии в традиционном хозяйстве населения села;

Порядок проведения конференции

Конференция проводится в форме стендовой защиты исследований по секциям.

Право на публичную презентацию, которая состоится во время закрытия конференции, будет предоставлено победителям 4 секций.

Экспертное сопрово-

ждение конференции будет осуществлено научными сотрудниками ЯНИИСХ, ЯГСХА.

Требования к комплекту материалов:

1. Заявка на участие с указанием ФИО полностью, название работы, ФИО руководителя, место работы, конт. телефоны;

2. Работа в 1 экз. Объем не ограничивается

3. Наличие стенда обязательно

Программа конференции «Алексеевские чтения»

* Регистрация участников – 9.00-10.00

* Торжественное открытие – 10.00

* Стендовая защита докладов – 11.00-13.00

* Обед – 13.00-13.30

* Экскурсия в Зал трудовой славы краеведческого музея – «Сайдды» – 13.00-14.00

* Закрытие конференции, награждение – 14.00-15.00

* Отъезд участников – 15.00

Заявки принимаются по адресу: I-homus@mail.ru до 18 апреля 2013 г.

Обязательно наличие электронной версии.

Взнос – 50 руб. с каждого участника.

Конт. лицо: Оклопкова

Елизавета Петровна – координатор НИР

Моб. тел. 89640779341

ВНИМАНИЮ ЮРИДИЧЕСКИХ ЛИЦ, ИНДИВИДУАЛЬНЫХ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЕЙ, ФИЗИЧЕСКИХ ЛИЦ

Администрация МО «Намский улус» объявляет отбор участников получателей субсидии в целях долевого финансирования возмещения затрат, связанных с проведением совместно с органами местного самоуправления мероприятий или реализацией общественно значимых проектов по направлениям:

Производство местной сельхозпродукции;

Развитие инженерной и транспортной инфраструктуры;

Объекты производственной сферы;

Производство и предоставление услуг в соответствии с общероссийским классификатором услуг населению за исключением услуг по ремонту и строительству жилья и других построек, услуг связи, жилищно-коммунальных услуг, услуг учреждений культуры (кроме услуг учреждений кино и кинопроката, услуг парков (садов) культуры и отдыха, пляжей), медицинских услуг, услуг правового характера, услуг банков, услуг торговли, солнечных услуг, прочих услуг населению.

Участники предоставляют в отдел экономики МО «Намский улус» в течение 10 дней со дня публикации объявления конкурсную заявку и следующий перечень документов:

1. Муниципальный инвестиционный проект;

2. Справка из налоговой инспекции об отсутствии задолженности, по налогам и сборам ответственного исполнителя по утвержденной форме;

3. Подтверждение ответственным исполнителем доли финансирования муниципального инвестиционного проекта в виде письма на фирменном бланке предприятия о наличии на расчетном счете средств финансирования;

4. Подтверждение об отсутствии задолженности по ранее взятым кредитам, в виде справки из банка;

5. Экспертное заключение уполномоченного органа исполнительной власти;

6. Положительное заключение государственной экспертизы ГАУ «Управление государственной проектной документации и результатов инженерных изысканий в строительстве РС(Я)» или экспертизы сметной документации ГУП «Региональный центр РС(Я) по ценообразованию в строительстве» (по проектам, которым предусмотрено финансирование объектов капитального строительства).

Справки по тел. 8 (41162) 41-2-67, контактное лицо **Винокурова Л.Д.**

От 10 апреля 2013 года ИЗВЕЩЕНИЕ

В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации, информируем о предоставлении в аренду земельных участков из земель сельскохозяйственного назначения, по адресу:

* Едейский наслег, ул. Тонг-бас площадью 478 кв.м под сайлылык.

За справками обращаться в администрации соответствующих населенных пунктов.

Директор КОЛОДЕЗНИКОВ Р.К.

От 10 апреля 2013 года ИЗВЕЩЕНИЕ

В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации, информируем о предоставлении в аренду земельных участков из земель сельскохозяйственного назначения, по адресу:

* Искровский наслег, уч. Ойбон-Эбэ, площадью 2000 кв.м под ЛПХ (приусадебный участок).

* Искровский наслег, уч. Ойбон-Эбэ, площадью 20000 кв.м для строительства конебазы.

* Искровский наслег, ул. Титихтях, площадью 28420 кв.м для ведения крестьянского (фермерского) хозяйства.

* Искровский наслег, ул. Титихтях, площадью 55749 кв.м для ведения крестьянского (фермерского) хозяйства.

* Искровский наслег, ул. Титихтях, площадью 58500 кв.м для ведения крестьянского (фермерского) хозяйства.

* Искровский наслег, ул. Эбэ, площадью 90150 кв.м для крестьянского (фермерского) хозяйства.

За справками обращаться в администрации соответствующих населенных пунктов.

Директор КОЛОДЕЗНИКОВ Р.К.

От 10 апреля 2013 года ИЗВЕЩЕНИЕ

В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации, информируем о предоставлении в аренду земельных участков из земель населенных пунктов, по адресу:

* Едейский наслег, с. Ымыяхтах, ул. Лесная, 54 площадью 1963 кв.м под ЛПХ (приусадебный участок).

За справками обращаться в администрации соответствующих населенных пунктов.

Директор КОЛОДЕЗНИКОВ Р.К.

От 11 апреля 2013 года ИЗВЕЩЕНИЕ

В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации, информируем о предоставлении в аренду земельных участков из земель населенных пунктов, по адресу:

* Хамагаттинский наслег, с. Крест-Кытыл, ул. Д.Г. Данилова, 22 площадью 1976 кв.м под ИЖС.

За справками обращаться в администрации соответствующих населенных пунктов.

Директор **КОЛОДЕЗНИКОВ Р.К.**

От 10 апреля 2013 года ИЗВЕЩЕНИЕ

В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации, информируем о предоставлении в аренду земельных участков из земель населенных пунктов, по адресу:

* Хамагаттинский наслег, с. Крест-Кытыл, ул. Г.П. Авксентьевой, 8 площадью 2012 кв.м под индивидуальное жилищное строительство.

За справками обращаться в администрации соответствующих населенных пунктов.

Директор КОЛОДЕЗНИКОВ Р.К.

От 11 апреля 2013 года ИЗВЕЩЕНИЕ

В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации, информируем о предоставлении в аренду земельных участков из земель населенных пунктов, по адресу:

* Хамагаттинский наслег, с. Крест-Кытыл, ул. И.Л. Еремеева, 6 площадью 1820 кв.м под ИЖС.

* Хамагаттинский наслег, с. Крест-Кытыл, ул. И.Л. Еремеева, 15 площадью 1864 кв.м под ИЖС.

* Хамагаттинский наслег, с. Крест-Кытыл, ул. Ф. Петрова, 11 площадью 1878 кв.м под ИЖС.

За справками обращаться в администрации соответствующих населенных пунктов.

Директор КОЛОДЕЗНИКОВ Р.К.

Страхование ОСАГО в РСК "Стерх"

Мы - свои, и мы - ближе!!!

Филиал ОАО РСК «Стерх» в с. Намцы: Намский улус, с. Намцы, ул. Ленина, 6
(41162) 42-041

Выбирайте местного страховщика!!!

Кредитный потребительский кооператив «Якутское республиканское кредитное общество» Член СРО НП «Национальное объединение кредитных кооперативов»

Для членов КПК

Займ «Долгосрочный» до 24 месяцев

под 55% годовых; займ оплачивается аннуитетными платежами

ЯРКО — яркий спутник в мире финансов!

Необходимые документы: Паспорт/ИНН/СНИЛС/2-НДФЛ

Примечание:
 • единовременный вступительный взнос – 400 руб.,
 • паяевой взнос – 100 руб.,
 • ежемесячный членский взнос – 50 руб.,
 • региональный взнос 400 руб.,*
 • дополнительный членский взнос: 10% от суммы займа (5% при условии своевременного возврата займа 1/2 часть возвращается)
 *только для членов КПК региональных представительств

Тел. 43097 с. Намцы ул. Чернышевского, 7

СЪЕМКА СВАДЕБ И ТОРЖЕСТВ!

Желаете запечатлеть семейные торжества, свадьбы, юбилеи? Нет ничего проще — позвоните по телефону 42-9-48, 89243660623, 89141077316.

Мы приедем и по вашему желанию качественно, профессионально снимем на видео и фото с отличным оформлением. Также принимаем заказы на имидж-фильмы, музыкальные клипы, семейное фотографирование на дому, перевод из видеокассет на цифровые носители, монтаж и запись частных видеосъемок.

ИП «Замятин А.Т.»

Распоряжение № 63 «09» апреля 2013 г «Об установлении предельного размера платы граждан за жилое помещение на 2013 год МО «Хамагаттинский наслег»»

На основании Федерального закона от 27.07.2010 г. №237-ФЗ «О внесении изменений в Жилищный кодекс Российской Федерации», для нанимателей жилых помещений по договорам социального найма, договорам найма жилых помещений, которые не приняли решение о выборе способа управления многоквартирным домом, или если принятое решение о выборе способов управления этим домом не было реализовано по МО «Хамагаттинский наслег»,

распоряжаюсь:

1. Установить размер платы граждан за жилое помещение, согласно приложению №1;
2. Главному специалисту Харитоновой В.В. руководствоваться настоящим распоряжением и принять к исполнению;
3. Опубликовать настоящее распоряжение в средствах массовой информации;
4. Контроль за исполнением данного распоряжения оставляю за собой.

Глава МО «Хамагаттинский наслег» И.Н. Максимов

Приложение №1 к распоряжению главы МО «Хамагаттинский наслег» № 63 от «09» апреля 2013 г. Тарифы на жилищные услуги МО «Хамагаттинский наслег» 01.07.2013 – 01.07.2014 года.

Техническое обслуживание, в месяц за 1 кв.м.		Содержание дворовой территории, в месяц за 1 кв.м.		Вывоз ТБО, МБО, сухого мусора, в месяц за 1 кв. м.		Плата за найм с благоустр. ж. ф., в месяц с 1 кв. м.	
сист. отопления	сист. водоотв.	благоустр. ж. ф.	неблагоустр. ж. ф.	благоустр. ж. ф.	неблагоустр. ж. ф.	с камен. домов	с дерев. домов
1,91	2,86	3,09	4,31	1,63	2,65		2,31

КЭРИЭСТЭБИЛ

Ахтар, суохтуур күндү оҕобут, быраатым, убайым Новгородов Иван Семенович бу дьыл муус устар 20 күнүгэр бу орто дойдуттан эмискэ туораабыта 40 хонуга буолар.

Оҕобут, Уйбаанчык, 1988 сыллаахха, кулун тутар 11 күнүгэр Нам уллуһун 2 Хомустаах нэһилиэгэр Новгородовтар дьизэ кэргэттэригэр иккис оҕонун күн сирин көрбүтэ. Эһэтин аатынан Иван дьизэ ытык ааты сүкпүтэ. 1995 с. 2 Хомустаах орто оскуолатыгар үөрэнэ кириэр. Маннайгы учууталларын Местникова Акулина Семеновнаны, Рожина Яна Петровнаны истиг-иһирэх тылларынан ахтара, ытыктыыра. Үрдүкү сүһүөх кылаастарга оскуолаҕа национальнай концепция кириитин бастаагы хардытыгыгар «Үрүн Уоланнар» кылаастарыгар үөрэммитэ.

Кылаас салайааччыларынан Олесов Тимофей Тимофеевич, Юшкова Мария Дмитриевна үлэлээбиттэрэ. Оскуолаҕа үөрэнэр сылларыгар черчение, технология, информатика предметтеригэр сөбүлээн, интэриэһиргээн үөрэммитэ. Уруһуй куруһуогар, көңүл тустуу секциятыгар эбии дьарыктанара. Оскуола иһинэн уонна уллууска ытыктылар оҕоһук быыстапкаларыгар, көрүүлэргэ ситиһиллээхтик кыттар. Оскуоланы бүтэрэн баран, 2006 с. Граф Биэрэгэр бэйэтин баатынан 3-с разрядтаах сварщик идэтин ылар, салгыы суоппар идэтигэр үөрэнэр. Сварщик идэтин баһылаан, нэһилиэк уопуттаах сварщикын, аҕатын Семен

Ивановичы кытта элбэх ыалга, тэрилтэлэргэ итигэр системалары тардан киллэрбиттэрэ, дьон махталын ылбытара. Бу күһүн нэһилиэккэ саҥа оскуола кириитигэр эмиэ ылсан үлэлэһэр. Кини үөрэххэ олус тардыстара. Салгыы Намнаагы педагогическай колледжка иккис разрядтаах информатик идэтин баһылыыр. Компьютерга олус сөбүлээн дьарыктанара, араас программаларга үлэлиир, установка кытыра.

Иллэн кэмигэр дьизэ кэргэнигэр, аймахтарыгар сүрүн күүскө, туттаах киһинэн сылдыбыта. Тутуу, уһаныы өтгүгэр дьобурдааҕа, хаһаайыстыба үлэтигэр бары өтгүнэн ылсан үлэлиир. Ньурба уллуһун Чапанда нэһилиэгэр олорор эдьийин Александр Васильевна Елгяева саҥа дьизэтин кылгас кэм иһигэр тутан киллэрбитэ. Дьизэ иэ-тас үлэтигэр олус сыстаҕас этэ, миньигэс аһы да астыыра. Сайынын, кыһынын күүстээх үлэлэргэ – от үлэтигэр, оттук мас бөлэмнээһинигэр төһүү үлэти буолара. Күөх сайыны тапталаах эбээтин Копырина Ирина Андреевнаны, таайдарын кытта сайылыкка атаарара. Дьонугар солбуллубат күүс-көмө буолара. Уолбут Иван киһи быһытынан аһаҕас, кэпсэтинньэн, көрсүөсэмэй, көнө, сымнаҕас майгы-

лаах, кыраттан да үөрүннээн этэ. Дьон кыра да кыһалбатын болҕомтоҕо ууран көмөлөһөр, барытыгар өйүүр, кыһаллар этэ. Кини элбэх доҕоттордооҕо. Оҕо сааһыттан биригэ алтыһан улааппыт табаарыстарын кытта ыкса доҕордоһон кэлбитэ. Биригэ төрөөбүт убайын Андрейы кытта эмиэ олус доҕордуу, иллээх этилэр, куруук биригэ сылдыаллара.

Күндү оҕобутун, Иваммытын, төһө да Дьылҕа хаан кытаанах ыйааһынан өлөр өлүү эдэр сааһыгар биһиги кэккэбититтэн букатыннаахтык илдьэ бардар, кини сырдык мөссүөнэ, ыраас дууһата биһиги сүрэхпитигэр, өйбүтүгэр-санаабытыгар мэлдьи тыыннаах буолуо. Кини ситэ олоботоох олоһун, туолбатах ыра санаатын, биһиги, убайа Андрей, быраата Егорка олоруох, ситэриэх тустаахпыт. Оҕобутун сүтэрибит ыарахан күннөрүбүтүгэр күүс-көмө, тирэх буолбут 2 Хомустаах олохтоох дьаһалтатыгар, «Хомус» оҕо саадын коллективыгар, биригэ үөрэммит табаарыстарыгар, ыччаттарга, аһыбытын тэнгэ үллэстибит бары аймахтарытыгар, чуолаан, Дьокуускай куоракка олорор эдьийбитигэр, Роман, Анна Протопоповтар дьизэ кэргэнигэр, суоппар бырааттарытыгар Арсен Аргуновка, Иннокентий Герасимовка, күгүттэригэр Александр Герасимовка, А. Елгяевка, Афанасий Жирковка, бары көмөлөспүт нэһилиэк олохтоохторугар дьирин махталбытын тийэрдибит.

Ийэтэ, аҕата, убайа Андрей, быраата Егорка

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительства, «Нам уллуһун «Энсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральнай сулууспа СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — **ПН №ТУ14-0216.**

Сурукка ааккытын-суолугутун, үлэтигин, дьизэти аадырыһын чопчу ыйыҥ. Редакцияга кирибит суруктар төһөрүллүбэттэр. **Автор этэрэ хаһыат санаатыһын мэлдьи биир буолбат.**

«ЭНСИЭЛИ» - Нам уллуһун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам уллуһа, Нам сэл., Заложной уул. 4.
E-mail: Namtsy41141@mail.ru; editor@namtsy.sakha.ru

Көннөрүү
 Муус устар 6 к. «Энсиэли» хаһыакка «Үрдүк таһымнаах үбүлүүйдээх күрэхтэһии» дьизэ ыстатыйаҕа «Скорость, разворот» этапка... «202 калибр» маҕаһын бириһиһэ» дьизэ оннугар «А.Е. Саввинов кэриэһигэр дьизэ кэргэнин бириһиһэ – «202 калибр» маҕаһын сертификата» дьизэ көннөрөн ааҕаргытыгар

Сведение об исполнении бюджета, сведение о численности муниципальных служащих за 1 квартал 2013 г.:

доход в сумме 18 710 890,35 руб., по расходам в сумме 14 493 992,64 руб.

Численность муниципальных служащих администрации МО «Ленский наслег» с. Намцы – 10 (десять) человек.

Продаю «Тойота Суксид» 2005 г.в., ноябрь м-ц, 1 год – 1 хозяин – 350 т.р. (по договоренности).
Тел. 89141019859, 42-9-50

Продаю TOYOTA PROBOX 2003 г.в., литье R-14, цвет серебристый в хорошем тех. состоянии. Цена – 240 т.р. с небольшим торгом.
Тел. 89627368969

Продается недостроенный 2-хэтажный частный дом 8x8 по ул. Ленская, 69 (гараж на 2 автомашины). Цена договорная. Варианты. Торг.
Тел. 89141022877

Ремонт холодильников. Быстро, гарантия.
Тел. 4-18-04, 89142249924

Продаю участок в с. 1 Хому-стах (свет, газ).
Тел. 89244624338

Атыылаһабыт: ньирэйдээх ынах, борооску эбэтэр ньирэй (оҕус).
Тел. 89248682000

Продается «КАМАЗ-колхозник» на запчасти.
Тел. 89246613882, дом. 841162 25-0-25

Сниму комнату или квартиру в р-не НПК.
Тел. 89248612419

Грузовые перевозки до 2-х тонн по селу, по городу.
Тел. 89841160270, 89243661967

Продаю «Тойота Приус» 2003 г.в., цвет серый, дв. 1 НЗ. 1.5 куб., литье на 15, в Якутске с октября 2010 г. ОТС.
Тел. дом. 41-0-59, сот. 89241761477, 79627315700

Баанньык урукку режиминэн үлэлиир.
Саҕа тел. 89142788757

Новгородова Анастасия Иннокентьевна аатыгар бэриллит «Улэ ветерана» даҕабырыанна сүһүтүнэн дьингэ суоһунан ааҕарга.

Күндү таптыыр балтыбар, эдьийбитигэр Рожина Тамара Алексеевнага уонна кини дьизэ кэргэнигэр таптыыр уоллара, бырааттара РОЖИНА Александр Александрович хомолтолоохтук өлөн туораабытынан дьирин кутурбаммытын тийэрдибит. Пантиловтар	Чугас ыалбытыгар Рожина Тамара Алексеевнага таптыыр уола САША, кэргэнэ АЛЕКСАНДР НИКОЛАЕВИЧ күн сириттэн хомолтолоохтук суох буолбуттарынан дьирин кутурбаммытын тийэрдибит. Галина Афанасьевна, Шапошниковтар, Спиридоновтар
Выражаем глубокое соболезнование мужу, зятю Антону и его родным по поводу скоростной кончины отца РОЖИНА Александра Николаевича, брата РОЖИНА Александра Александровича, Жена, Мишины	Бырааппыт, убайбыт ХАРИТОНОВ Константин Михайлович эдэр сааһыгар соһумардык өлөн туораабытынан аҕатыгар Михаил Михайловичка, балтыларыгар Светаҕа, Октяб дьирин кутурбаммытын тийэрдибит. Поповтар, Чудиновтар, Филипповтар, Бочкареваттар, Саввиновтар
Выражаем глубокое соболезнование Рожинной Тамаре Алексеевне, детям, внукам по поводу кончины любимого мужа, отца, дедушки РОЖИНА Александра Николаевича. Скорбим вместе с вами. Пантиловы, Рожины	Чугас дьоммутугар, аймахтарытыгар, Модут нэһилиэгин олохтоохторугар Михаил Михайловичка, балтыларыгар Светаҕа, Октяб тапталаах уоллара, убайдары ХАРИТОНОВ Константин Михайлович эдэр сааһыгар күн сириттэн соһучу барбытынан дьирин кутурбаммытын тийэрдибит. Макаровтар
Выражаем глубокое соболезнование коллеге Шапошниковой Лене Валерьевне по поводу преждевременной кончины родного брата РОЖИНА Александра Александровича, отца РОЖИНА Александра Николаевича. Коллектив МБДОУ «Центр развития ребенка – детский сад № 6 «Кыталык» с. Намцы	Күндүтүк саныыр биригэ үөрэммит доҕорбут ХАРИТОНОВ Костя бу сиртэн соһумардык барбытынан аҕатыгар Михаил Михайловичка, биригэ төрөөбүт балтыларыгар Светаҕа, Октяб дьирин кутурбаммытын тийэрдибит. Модут орто агрооскуолатын 2010 с. выпуск уонна чугас табаарыстара, кылаас салайааччылары Петрова Т.В., Ядрихинская А.А.
Биригэ үөрэммит доҕорбутугар Антонга таптыыр быраата уонна аҕата РОЖИНА Александр Александрович, брата Александр Николаевич күн сириттэн соһумардык барбытынан чугас дьонноругар, аймахтарыгар дьирин кутурбаммытын биллэрдибит. 2003 с. Нам 1 №-дээх орто оскуолатын биригэ үөрэнэн бүтэрбиттэр	ОРЛОВА Евдокия Николаевна ыарахан ыарыһтан күн сириттэн күрэммитинэн кийиллэпитигэр Марфа Николаевна Кириллинага, оҕолоругар, чугас дьонноругар, аймахтарыгар дьирин кутурбаммытын тийэрдибит. Аймахтаргыт Кириллинэр
Улууһтаагы кини балыһа администрацията, профсоюзнай тэрилтэтэ, тубдиспансер коллектива бэйэтин үлэһитигэр, үлэ ветерана Рожина Тамара Алексеевнага тапталаах кэргэнэ, оҕолоругар аҕалара, эһээлэрэ, урукку үлэһитигэр РОЖИНА Александр Николаевич эмискэ ыалдан олохтон туораабытынан дьирин кутурбаммытын тийэрдибит.	2 №-дээх профессиональнай лицей ветерана, Граф Биэрэгин олохтооҕо, үлэ ветерана БЕРЕЖЕВ Илья Петрович ыарахан ыарыһтан күн сириттэн барбытынан оҕолоругар, сиэннэригэр, аймахтарыгар дьирин кутурбаммытын биллэрдибит. 2 №-дээх профессиональнай лицей коллектива
Улууһтаагы кини балыһа администрацията, профсоюзнай тэрилтэтэ, тубдиспансер коллектива бэйэтин үлэһитигэр, үлэ ветерана Рожина Тамара Алексеевнага, дьизэ кэргэттэригэр таптыыр оҕолоро, бырааттара РОЖИНА Александр соһучу хомолтолоохтук олохтон туораабытынан дьирин кутурбаммытын тийэрдибит.	Нам уллуһун Партизан нэһилиэгэр олорор күндүтүк саныыр убайбыт, бырааппыт ЯКОВЛЕВ Егор Васильевич ыарахан ыарыһтан соһумардык олохтон туораабытынан тапталаах кэргэнигэр Раиса Ивановнага, кыргыттарыгар Тинага, Машага, сиэннэригэр, биригэ төрөөбүттэригэр, чугас дьонугар дьирин кутурбаммытын тийэрдибит. Аймахтарын ааттарыттан 1 Хомустаахтан, Дьокуускайтан Кривошакиннар, Партизантан Колесовтар, Кривошакиннар, Нуорабаантан Петровтар
Тубдиспансер бакалатория үлэһитигэр Рожина Тамара Алексеевнага кэргэнэ РОЖИНА Александр Николаевич, уола РОЖИНА Александр Александрович өлбүтүгэр дьирин кутурбаммытын тийэрдибит. «Ипподром» түөлбэ олохтоохторо	

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ
ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — **41496;** бухгалтерия — **41141;** факс — **41141;** редакционной-издательской ситим — **41332**

«Энсиэли» хаһыат РИС талылына, таһылына уонна бэчээттиир сыаҕар бэчээттэнэ. **Адырыһа:** Нам сэл. Заложная уул. N4 **Формата А.З.** Кээмэйэ 2,0 бэчээт. лис **Көһүл сыанана атыыланар Индекс — 54889.** Тиража — 2263 Бэчээкэ илии баттаньытын графика — 12:00 ч. 12.04.2013 с. Бэчээкэ илии баттанна — 11:20 ч. 12.04.2013 с.